

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 4

วิทยานิพนธ์
ของ
มาศกูด สิงหวทิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มกราคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
**THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY TEACHERS
IN SCHOOLS UNDER BURIRAM EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 4**

วิทยานิพนธ์
ของ
มาศกุล สิงหวติน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มกราคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4		
ผู้วิจัย	มาศกุล สิงหวสิน		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ที่ปรึกษา	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี อุโฆปะมา	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการ ใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะคือ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended form) แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.792-6.439 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.9544 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความสามารถในการบริหารและด้านส่วนตัว ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของ ครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านการยอมรับสื่อ ICT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความสามารถในการบริหารและด้านส่วนตัวและครอบครัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับสื่อ ICT มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนคติของ ครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 คือ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำงานสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น มีน้ำใจ มีความเด็ดขาด ให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่น สามารถประสานงานได้ดี มีความรู้ด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความรู้เรื่องทั่ว ๆ ไปดี มีสติปัญญาฉลาด ทำงานเป็นระบบและแก้ปัญหาได้รวดเร็ว สามารถริเริ่มและแสวงหาวิธีใหม่ ๆ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงผลประโยชน์ของ โรงเรียน รับผิดชอบต่อหน้าที่และผลงาน คิดและ มองปัญหาอย่างเป็นระบบ บริการจัดการตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถหาวิธี ทำงานที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการแสวงหาความรู้ โดยใช้เทคโนโลยี ยอมรับและ พัฒนาดตนเองอยู่เสมอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีได้เพียงพอตามความต้องการ ส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล มีความซื่อสัตย์ วิริยะ อุตสาหะ เป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว

TITLE	The Desirable Characteristics of the School Administrators as Perceived by Teachers in Schools under Buriram Educational Service Area Office 4		
AUTHOR	Massakul Singhavakhin		
THESIS ADVISORS	Associate Professor Prasit Suwanarak	Advisor	
	Assistant Professor Dr. Siranee Chutopama	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2011

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the desirable characteristics of the school administrators as perceived by teachers in schools under Buriram Educational Service Area Office 4, classified by sizes of schools, and working experiences. The samples were 327 teachers, selected through the Table of Krejci & Morgan and the multi-stage random sampling, respectively. The research instrument was a 3-part questionnaire including checklist, rating scale, and open-ended form with its discrimination index at 1.792-6.439, and reliability at 0.9544. The statistics used to analyze the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by one-way ANOVA.

The results were as follows:

1. The desirable characteristics of the school administrators as perceived by teachers in schools under Buriram Educational Service Area Office 4 both as a whole and at each aspect were at highest levels. The three highest mean scores were, followed by the administrative competency and the privacy in contrast, the ICT accountability was the lowest mean score.
2. The comparison of the desirable characteristics of the school administrators as perceived by teachers in schools under Buriram Educational Service Area Office 4, classified by the sizes of schools as a whole was statistical significant difference at .01 level. When considering at each aspect, it was found that the personality, the academic knowledge, the ICT accountability showed statistical significant difference at .01 level. The administrative competency, and the

private and family were statistical significant difference at .05 levels; whereas, the rest aspects were not different.

3. The comparison of the desirable characteristics of the school administrators as perceived by teachers in schools under Buriram Educational Service Area Office 4, classified by working experience as a whole was not different. When considering at each aspect, it was found that the ICT accountability was statistical significant difference at .05 level; whereas, other the rest aspects were not different.

4. The suggestions about the desirable characteristics of the school administrators as perceived by teachers in schools under Buriram Educational Service Area Office 4 were that the school administrators should ; 1) have high attention and intention in working, good human relation with others, generosity, decisiveness and good cooperation ; 2) have good both professional and general knowledge, intelligence and work systematically and solve problems quickly ; 3) create and seek ways to work practically and effectively ; 4) think about school benefits, take responsibility for their duties and works ; 5) realize the problems systematically and manage oneself and others effectively ; 6) seek the proper job within the social change, search for information by using technology, accept and develop oneself regularly, provide enough technological tools based on the school needs, promote using technology in management, bring technology into the data storing ; and 7) be honest, diligent and patient, and as the role model for family.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุโทปะมา ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวโมทย์ เบนจกณูจน์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ มาลีณี จุโทปะมา กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ เรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำ วิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายทำนอง วรรณโคตร ผู้อำนวยการชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนบ้านท่าม่วง นายอดุลย์ ก้อนคำใหญ่ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน เมืองแกพิทยาคม นายสมชาย ไกรสุทธิภานต์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน วัดบ้านหนองแขม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่ให้ความอนุเคราะห์ แจงให้ข้าราชการครูในสังกัดได้ กรณาดอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจุมพล คุณแม่คุ้มทอง สิงหวติน ขอขอบคุณญาติพี่น้อง ทุกคนที่ให้ความสนใจในการศึกษาของผู้วิจัยเป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา สาขา การบริหารการศึกษา รุ่น 12 ศูนย์บุรีรัมย์ ทุกคนที่ให้ความสนใจ และข้อเสนอแนะด้วยดีเสมอมา คุณประ โยชน์และคุณค่าที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพอย่างสูง

มาสกุล สิงหวติน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 4
	สมมติฐานของการวิจัย..... 4
	ความสำคัญของการวิจัย..... 4
	ขอบเขตของการวิจัย..... 4
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8
	แนวคิดหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ..... 8
	ความหมายของภาวะผู้นำ..... 8
	ประเภทของผู้นำ..... 9
	ภาระหน้าที่ของผู้นำ..... 9
	ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ..... 11
	พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร..... 14
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา..... 17
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา..... 31
	เกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษา..... 44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 47
	งานวิจัยภายในประเทศ..... 47
	งานวิจัยต่างประเทศ..... 49
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า..... 52
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 52
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 54
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย..... 55

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	116
สมมุติฐานของการวิจัย.....	116
วิธีดำเนินการวิจัย.....	117
สรุปผลการวิจัย.....	118
อภิปรายผล.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	131
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	149
ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	155
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	159

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	161

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2551.....	53
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	54
3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	61
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน.....	62
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4.....	63
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน.....	68
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านบุคลิกลักษณะ โดยรวมและรายข้อ.....	70
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้อ.....	72
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในด้านความรู้ทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.	74
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านความสามารถในการบริหาร โดยรวม และรายข้อ.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT โดยรวมและรายชื่อ.....	78
12 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านคุณธรรม โดยรวมและรายชื่อ.....	80
13 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมและรายชื่อ.....	82
14 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน.....	84
15 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในด้านบุคลิกลักษณะ โดยรวมและรายชื่อ.....	86
16 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายชื่อ.....	88
17 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในด้านความรู้ทางวิชาการ โดยรวมและรายชื่อ.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านความสามารถในการบริหาร โดยรวมและรายข้อ.....	92
19 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT โดยรวมและรายข้อ.....	94
20 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านคุณธรรม โดยรวมและรายข้อ.....	96
21 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมและรายข้อ.....	98
22 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมและรายด้าน.....	100
23 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านบุคลิกลักษณะ จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	102
24 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความรู้ทางวิชาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	103
25 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความสามารถในการบริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	105
27 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านส่วนตัวและครอบครัว จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	106
28 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทักษะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมและรายด้าน.....	107
29 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นรายคู่.....	108
30 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านบุคลิกลักษณะ.....	109
31 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความเป็นผู้นำ.....	110
32 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความรู้ทางวิชาการ.....	111
33 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความสามารถในการบริหาร.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT.....	113
35 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านคุณธรรม.....	114
36 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านส่วนตัวและครอบครัว.....	115

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน จากกระแสโลกาภิวัตน์(Globalization) มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายประการ อาทิเช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์ ในการบริหารจัดการงานด้านการศึกษาต่างๆ หลังไหลเข้ามาในระบบโรงเรียนอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง รวมทั้งการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างทางการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย และความหลากหลายในการปฏิบัติ ทั้งนี้ ยังมีการกระจายอำนาจเข้าสู่สถานศึกษาตามมาตรา 39 ที่ได้กำหนดไว้ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้โรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเป็น 4 งาน คืองานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวนี้จะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งเป็นกรวางรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, 14)

การปฏิรูปการศึกษามุ่งให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่างๆ โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษา พัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach : WSA) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง การเรียน การสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วงสินธ์, 2545, 29) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นผู้นำคนสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีคุณภาพ

ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องนั้น บุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับสูง (นิคม สวัสดิ์, 2537, 18) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรในการปฏิรูประบบการศึกษาไทย เป็นกุญแจดอกสำคัญในการเปิดมิติใหม่ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลบริหารงานในโรงเรียนเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการ โน้มน้าวจิตใจผู้ร่วมงานให้ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงาน ส่วนผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำ จะบริหารงานโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามข้อกำหนดกฎหมายเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, 5)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบท (Context) หลากหลายส่วนนั้น น่าจะเปรียบได้กับ“ ผู้บริหารมืออาชีพ ” ซึ่งจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่จะทำหน้าที่สำคัญให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาแห่งนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์กร หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าจะหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดองค์กร แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหาร ไม่ดี แม้การจัดองค์กรถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรม ในการนำที่ถูกต้องเหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กร ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และ คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

การบริหารการศึกษาเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนเพราะ โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการจัดการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีความรู้เรื่องการบริหาร โรงเรียน กระบวนการบริหาร ทักษะสำหรับผู้บริหาร ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528, 22-23) ดังนั้นในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จึงต้องมีความโอบอ้อมอารี กว้างขวาง ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวมีมารยาท

เป็นนักวิชาการ สง่าผ่าเผย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความจำเป็นเลิศ และเป็นผู้ให้บริการที่ดีซึ่งคุณลักษณะผู้นำจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกระดับที่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือกันของบุคคลเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (กาญจน์ เรื่องมนตรี, 2539, 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เป็นองค์กรทางการศึกษา ที่ทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม ดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 219 โรงเรียน ซึ่งบางโรงเรียนก็ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการร้องเรียนผู้บริหารในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากรแบบขาดคุณธรรมและจริยธรรม ขาดความสามารถในการเป็นผู้นำ และบางครั้งก็มีปัญหาทางด้านครอบครัว ซึ่งสาเหตุ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคาดหวังของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4, 2552, 50)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คุณลักษณะของผู้บริหารถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การบริหารงานขององค์กรประสบผลสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนในการนำไปพัฒนา ปรับปรุงคุณลักษณะ ของตนเองให้มีมาตรฐานและมีการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอแนะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณากำหนด นโยบาย แผนงานในการจัดสรรผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะ ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ตามกรอบการศึกษา ดังนี้ (ธีระ รุญเจริญ, 2545, 26)

- 1.1. ด้านบุคลิกลักษณะ
- 1.2. ด้านความเป็นผู้นำ
- 1.3. ด้านความรู้ทางวิชาการ
- 1.4. ด้านความสามารถในการบริหาร
- 1.5. ด้านการยอมรับสื่อไอซีที (ICT)
- 1.6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.7. ด้านส่วนตัวและครอบครัว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1.1 ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2,069 คน จำแนกเป็น

- 2.1.1.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 668 คน
- 2.1.1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 1,052 คน
- 2.1.1.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 349 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดย กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด,

2545, 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ขนาดของโรงเรียน

3.1.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

3.1.2.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี

3.1.2.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 - 20 ปี

3.1.2.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป

3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมซึ่งแสดงออกของผู้บริหารโรงเรียนที่มีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ หมายถึง เป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความกล้าหาญ เป็นผู้มีความเด็ดขาด มีกิริยาวาจาที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ เป็นผู้มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี เป็นผู้ที่มีความอดทน เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว เป็นผู้มีความตื่นตัวหรือระมัดระวังอยู่เสมอ เป็นผู้มีความพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล เป็นผู้มีความสงบเสงี่ยม เป็นผู้มีความจงรักภักดี เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้มีความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

1.2 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความสามารถในการจูงใจคน มีความรับผิดชอบ และมีความฉลาดมีไหวพริบ

1.3 คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ หมายถึง มีความรู้ทางวิชาการได้แก่ การศึกษาวิชาการทั่วไป การศึกษาด้านวิชาชีพ และการศึกษา ให้เกิด ความรอบรู้ เชี่ยวชาญในแขนงวิชาที่คนสนใจ สำหรับใช้จัดระดับความรู้ และประสบการณ์ ในการทำงานของบุคคลที่มาทำงาน ในการเป็นผู้บริหาร

1.4 คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร หมายถึง ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา จัดกิจกรรมหลากหลาย เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

1.5 คุณลักษณะด้านการยอมรับต่อ ICT หมายถึง มีความรู้ความสามารถในด้านการใช้สื่อ ICT นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน สนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT นำไอซีที ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ด้าน ICT มาให้พอเพียงกับความต้องการนำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหาร และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างดี

1.6 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออก ที่บุคคลปฏิบัติและแสดงออกเป็น ไปตามจิตสำนึกที่ดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน เป็นคนมองโลกในแง่ดีพร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล พิจารณาความดีความชอบผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม โดยถือผลงานเป็นหลักการเป็นผู้มีความเป็นธรรม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นและถือเป็นหลักปฏิบัติจนเป็นนิสัย

1.7 คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว หมายถึง สภาพส่วนตัวและครอบครัวของผู้บริหารที่มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น เป็นตัวอย่างที่ดีของครอบครัว มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง สามารถแยกความสำคัญเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานได้

2. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงาน และทำหน้าที่สอนในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนซึ่งอาจจะเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ซึ่งแบ่งตามขนาดตามกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขนาดดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 2543, 10)

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 300 คนขึ้นไป

6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน หมายถึง ช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของครูผู้สอน ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติหน้าที่จนถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น

6.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี

6.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 - 20 ปี

6.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. แนวคิดหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและลักษณะของผู้นำ
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 1.2 ประเภทของผู้นำ
 - 1.3 ภาระหน้าที่ของผู้นำ
 - 1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ
2. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร
 - 2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา
 - 2.4 เกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและลักษณะของผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ

มีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้หลายประการ ดังนี้

วิกาดา คูปตานนท์ (2544, 237) กล่าวว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2549, 19) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการในการชักจูงให้พนักงานทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ธวัช บุญยมนิ (2550, 26) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำระหว่างบุคคล โดยบุคคลที่เป็นผู้นำจะใช้อิทธิพล (Influence) หรือการคลานบันดาลใจ (Inspiration)

ให้บุคคลอื่นหรือกลุ่ม กระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่าง ตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์กร กำหนดไว้

สรุปความหมายของภาวะผู้นำ ผู้นำคือ บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นมา หรือได้รับการ คัดเลือกให้เป็นหัวหน้า เป็นศูนย์กลาง เป็นผู้กำหนดเป้าหมาย ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับ บทบาท และขณะเดียวกันก็สามารถทำให้สมาชิกภายในกลุ่มปฏิบัติงานร่วมกัน โดยใช้อิทธิพล ในความสัมพันธ์ ความสมัครสามานสามัคคีกัน ปฏิบัติการ และอำนวยความสะดวกให้งานเจริญก้าวหน้า และบรรลุผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประเภทของผู้นำ

เทือน ทองแก้ว และเจลา ประเสริฐสังข์ (2545, 59) แบ่งผู้นำออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ผู้นำโดยชาติตระกูล ได้แก่ พระมหากษัตริย์ หัวหน้าเผ่า เป็นต้น
2. ผู้นำโดยการแต่งตั้ง ได้แก่ ผู้นำที่เกิดจากกระบวนการได้มาตามระเบียบ หรือกฎหมาย เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการ โรงเรียน ฯลฯ
3. ผู้นำโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากหมู่คณะ โดยผ่าน กระบวนการเลือกตั้ง เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ผู้นำทั้ง 3 ประเภทข้างต้น จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร แยกกันไปตามลักษณะของ องค์กร หรืองาน เช่น องค์กรทางการศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนก็ต้องทำหน้าที่ในการบริหาร สถานศึกษาให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในส่วนงานที่รับผิดชอบ ผู้บริหารในโรงเรียนนี้ จึงถือว่าเป็นผู้นำทางการศึกษา แต่ผู้นำทางการศึกษา อาจมิใช่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนเสมอไป อาจเป็นนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ทางการศึกษาก็ได้

ภาระหน้าที่ของผู้นำ

ภาระหน้าที่ของผู้นำ หมายถึง สิ่งที่ผู้นำจะต้องกระทำปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย จากบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสมาชิก ให้ดำเนินการในช่วงเวลานั้น ๆ โดยอาจจะมีกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน และข้อบังคับต่าง ๆ เป็นสิ่งกำหนดให้ปฏิบัติตาม ถ้าไม่ปฏิบัติตามอาจจะส่งผลต่อ ตัวเอง บุคคลอื่น หรือองค์กรก็อาจจะเป็นได้

สมยศ นาวิการ (2539, 145 -146) ได้กล่าวถึงภาระหน้าที่ของผู้นำไว้ดังนี้

1. การชี้ขาด เมื่อมีปัญหาหรือความขัดแย้งเกิดขึ้น จะต้องเป็นผู้ชี้ขาด
2. การเสนอแนะ หาโอกาสเสนอแนะผู้ได้บังคับบัญชา โดยหลีกเลี่ยงการใช้ คำสั่ง เพื่อรักษาการมีส่วนร่วมเอาไว้

3. การให้เป้าหมาย เป้าหมายขององค์กรไม่ได้เป็นไปอย่างอัตโนมัติ แต่จะถูกกำหนดโดยที่ผู้นำกับเพื่อนสมาชิกทุกคนในองค์กรนั้น

4. การกระตุ้น ผู้นำจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้บุคลากรทุกคนในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และขณะเดียวกันก็สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

5. การให้ความมั่นคงด้านการรักษาเจตคติในทางที่ดี และมองโลกในแง่ดีไว้เมื่อเผชิญกับปัญหา

6. การเป็นตัวแทน ผู้นำจะเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มในองค์กร การประพฤติปฏิบัติตัวจะต้องระมัดระวัง เพราะจะมีผลกระทบไปถึงกลุ่มบุคคลในองค์กรนั้น

7. การคล้อย ผู้นำจะต้องให้ทุกคนภายในองค์กรเห็นคุณค่าและความสำคัญของงาน และให้บริสุทธิ์ใจ

สิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540, 215 - 217) ได้อธิบายถึงภาระหน้าที่ของผู้นำไว้ดังนี้

1. หน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กร ถือว่า เป็นหน้าที่ต้องกระทำในฐานะเป็นผู้นำกลุ่ม ได้แก่

1.1 กำหนดเป้าหมาย

1.2 วางแผน

1.3 ติดตามงานอยู่เสมอ พบข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไข

1.4 เสริมสร้างให้ปริมาณและคุณภาพของงานได้รับผลสูงสุด

1.5 ให้ความเสมอภาคกับผู้มาติดต่อ

1.6 วางตนเหมาะสม มีกิริยามารยาทเรียบร้อย

2. หน้าที่ต่อผู้ตามหรือผู้ได้บังคับบัญชา ในฐานะหัวหน้างาน ผู้นำย่อมมีหน้าที่ความรับผิดชอบในงาน 3 ด้าน คือ

2.1 งานบริหาร

2.2 งานปกครอง

2.3 งานฝึกอบรม

3. หน้าที่ต่อหน่วยงานอื่น โดยการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. หน้าที่ต่อตัวเอง มีดังนี้

4.1 สอนตัวเองให้เป็นผู้เป็นที่ดี

4.2 รับผิดชอบงานในหน้าที่ให้ดีที่สุด

4.3 ปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมได้ดี

4.4 ศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4.5 ขยันในการทำงาน อุทิศเวลาให้งานให้หน้าที่

4.6 กล้ายอมรับผิด

4.7 ตรงต่อเวลา

ภาวะผู้นำ ถือเป็นหัวใจที่สำคัญของบุคคลที่จะก้าวขึ้นมาเป็น ผู้นำทางกรบริหารไม่ว่าจะ กับคนจำนวนน้อยหรือมาก และเรื่องของภาวะผู้นำยังเป็นเสมือนศิลปะในการนำพา ผู้ร่วมงาน ไปสู่เป้าหมายแสดงความสำเร็จของงานอันรวมถึงความสำเร็จของผู้นำและผู้ตามด้วย ดังนั้นแล้ว ในทางรัฐศาสตร์ การศึกษาแบบวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะต่างๆทางภาวะผู้นำ ของผู้ใดก็ตามที่ขึ้นมา บริหารปกครองราชการแผ่นดิน ย่อมเป็นสิ่งที่ย่อมข้ามไม่ได้ เพราะนั่นหมายถึง เราจะมองเห็น แนวโน้ม ในการนำพาประเทศไปสู่ทิศทางใด และจะมองเห็นถึงบริบททางการเมืองการปกครองใน ช่วงเวลาการบริหารของบุคคลนั้นๆตลอดจนยังเป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบหาข้อดีข้อเสียของ ผู้นำประเทศแต่ละคน เพื่อสร้างฐานและค่านิยมของผู้นำที่พึงประสงค์และเป็นความต้องการของ ประชาชนมากที่สุดต่อไป

ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ

ลักษณะผู้นำเป็นเรื่องสำคัญต่อการบริหารองค์การและการแข่งขันทางธุรกิจมาก นักวิชาการ ในหลายยุคหลายสมัยจึงทุ่มเทศึกษาเรื่องภาวะผู้นำกันเป็นจำนวนมาก จนก่อเกิดเป็น แนวคิดและทฤษฎีที่คิดและมองในมุมที่แตกต่างกันมากมาย ซึ่งสามารถจัดกลุ่มแนวคิดและทฤษฎี ต่างๆ เป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละแนวคิดมีเนื้อหาโดยสังเขป ดังต่อไปนี้ (วิภาดา กุปदानนท์, 2544, 242-247)

1. แนวคิดผู้นำเชิงคุณลักษณะ (Trait Approach) แนวคิดนี้ได้มุ่งอธิบาย

บุคลิกลักษณะของผู้นำ โดยเชื่อว่าผู้นำจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป นักวิชาการกลุ่ม แนวคิดนี้จึงมุ่งศึกษาคุณสมบัติที่แตกต่างดังกล่าว จากการศึกษาผู้นำที่มีความโดดเด่นหลายๆคน สามารถแบ่งคุณสมบัติที่ค้นพบได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 ลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูง รูปร่างภายนอก อายุ เป็นต้น

1.2 ลักษณะทางความสามารถ เช่น ความเฉลียวฉลาด ความรู้ ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ เป็นต้น

1.3 ลักษณะบุคลิกภาพ เช่น การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย-เก็บตัว เป็นต้น แต่ก็มิจานวิจัยมากมายที่ขัดแย้งกันและกัน จนไม่สามารถ พบข้อสรุปที่ชัดเจน อีกทั้งยังมีการศึกษาที่พบว่าคุณสมบัติของผู้นำไม่สามารถใช้ได้กับทุก สถานการณ์อีกด้วย

2. แนวคิดผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral Approach) แนวคิดนี้ศึกษาถึงพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและประสิทธิผลตามที่ผู้นำต้องการ โดยผู้นำแต่ละคนจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป มหาวิทยาลัยและสถาบันต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนใจและทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำ โดยทำการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้นำที่มีประสิทธิภาพซึ่งผลสรุปที่สำคัญๆ มีดังต่อไปนี้

2.1. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยและผู้นำแบบเผด็จการ (Democratic Leadership–Autocratic Leadership) แทนเนนบัม (Tannenbaum) และชมิทท์ (Schmidt) อธิบายว่าผู้นำแบบประชาธิปไตยนิยมกระจายอำนาจ มอบหมายงานให้สมาชิก และเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในทางตรงกันข้าม ผู้นำแบบเผด็จการมักนิยมใช้ดุลยพินิจแลการตัดสินใจด้วยตัวเองและมักไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2. การศึกษาของ University of Michigan ได้แจกแจงพฤติกรรมของผู้นำที่แตกต่างกันใน 3 ลักษณะอย่างเห็นได้ชัด คือ

2.2.1 พฤติกรรมผู้นำที่มุ่งคน (People-Oriented Behaviors) ที่ให้ความสำคัญต่อสมาชิกหรือพนักงาน เข้าใจความแตกต่างและยอมรับความสำคัญของพนักงาน มีการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อีกทั้งยังสนใจ และเข้าใจความต้องการของพนักงาน

2.2.2 พฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งงาน (Task-Oriented Behaviors) ที่ผู้นำเน้นความสำเร็จของการทำงาน เน้นการสร้างงานและผลผลิตที่มีมาตรฐานสูง เน้นการใช้กฎระเบียบข้อปฏิบัติเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

2.2.3 การศึกษาของ Ohio State University ได้สรุปว่าพฤติกรรมของผู้นำสามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ

2.2.3.1 พฤติกรรมที่มุ่งสร้าง โครงสร้าง (Initiation Structure) ที่ผู้นำให้ความสำคัญกับกฎเกณฑ์ การบังคับบัญชา เน้นบทบาทหน้าที่ตามตำแหน่ง และเน้นผลงานที่เกิดจากการทำงานตามโครงสร้าง

2.2.3.2 พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (Consideration) ผู้นำจะให้ความสำคัญกับการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิก และมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิก

4. Managerial Grid เป็นตัวอย่างหนึ่งของการศึกษาพฤติกรรมของผู้นำที่ผนวกแนวคิดทางพฤติกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน โดย Blake และ Mouton ได้สร้างตาราง 2 มิติ โดยให้แกนนอนแทนผู้นำที่มุ่งผลงาน (Production-Oriented Leader) และแกนตั้งแทนผู้นำที่มุ่งคน (People-Oriented Leadership) ซึ่งผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ ผู้นำที่มุ่งทั้งงานและคน (มัลลิกา ดันสอน, 2544, 52)

3. แนวคิดผู้นำเชิงสถานการณ์ (Situational Approach) เป็นการศึกษาที่เน้นการปรับสภาพการนำ หรือการปฏิบัติคนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ลักษณะของการนำก็จะเปลี่ยนแปลงไป แนวคิดนี้จะหารูปแบบการนำที่เหมาะสมและเกิดผลดีในสถานการณ์ต่าง ๆ

3.1. การศึกษาของ Fiedler ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมระหว่างพฤติกรรมของผู้นำ สมาชิก และสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้นำ (มัลลิกา ดันสอน, 2544, 54)

3.2. ทฤษฎีมุ่งสู่เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ทฤษฎีนี้พยายามอธิบายผลกระทบของพฤติกรรมผู้นำที่มีต่อการจูงใจ ความพึงพอใจ และการปฏิบัติงานของสมาชิก มีการเน้นที่เป้าหมาย โดยดูพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออก เพื่อให้สมาชิกประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของบุคคลและองค์การ ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะช่วยให้สมาชิกบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลและองค์การ ผู้นำสามารถเพิ่มแรงจูงใจ ความพึงพอใจแก่ผู้ตามได้ โดยการให้รางวัล

3.3. การศึกษาของ Hersey-Blanchard ได้นำแนวคิดของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ มาประยุกต์ คือ พฤติกรรมที่มุ่งสร้างโครงสร้าง (Initiation Structure) และพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (Consideration) และอธิบายว่า ภาวะผู้นำแบบต่างๆ ประกอบกับความพร้อมของสมาชิกทำให้เกิดรูปแบบของการทำงานของผู้นำ 4 รูปแบบ คือ

3.3.1 การบอกกล่าว (Telling)

3.3.2 การนำเสนอความคิด (Selling)

3.3.3 การมีส่วนร่วม (Participating)

3.3.4 การมอบหมายงาน (Delegating)

4. แนวคิดภาวะผู้นำสมัยใหม่ นอกจากแนวคิดทั้งสามกลุ่มที่กล่าวมาแล้ว ในปัจจุบันยังมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำอยู่ตลอดเวลา จึงเกิดเป็นแนวคิดที่สำคัญๆ (มัลลิกา ดันสอน, 2544, 54) ดังนี้

4.1. ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและแบบเปลี่ยนแปลง (Transactional and Transformational Leadership) ผู้นำแบบแลกเปลี่ยน คือ ผู้นำแบบเดิมที่ใช้การแลกเปลี่ยน โดยรางวัลต่างๆ เป็นเครื่องมือในการชักจูงให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็ได้รับผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกัน ส่วนผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงนั้น จะใช้ความสามารถเปลี่ยนความเชื่อทัศนคติของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกทำงานได้บรรลุเหนือกว่าเป้าหมายที่ต้องการ โดยผู้นำจะถ่ายทอดความคิด ประสพการณ์ และกระตุ่นทางด้านความคิดต่างๆ ให้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

4.2. ทฤษฎีความสามารถพิเศษของผู้นำ (Charismatic Theory) เป็นการกล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากบุคคลอื่น รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544, 55) กล่าวว่า ผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ ควรมีลักษณะดังนี้ คือ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถด้านทักษะการสื่อสาร ความสามารถที่ทำให้ผู้อื่นไว้วางใจ ความสามารถทำให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเองมีความสามารถ มีพลังและมุ่งการปฏิบัติให้บรรลุผล แสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมและเอื้ออาทรแก่ผู้อื่น ชอบที่เสี่ยง สร้างกลยุทธ์ใหม่ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการโน้มน้าของตัวเอง และทำให้การจัดแย้งภายในเกิดขึ้นน้อยที่สุด กระแสในปัจจุบัน ได้มุ่งให้ความสนใจกับ ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (Charismatic Leadership) ซึ่งแนวคิดเหล่านี้ ได้พยายามอธิบายว่า ผู้นำประสบความสำเร็จในระดับสูงในการจูงใจสมาชิก

กล่าวสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ดีต้องมีคุณลักษณะของผู้นำที่ดี คือ ต้องมีแนวคิด ผู้นำเชิงคุณลักษณะ ความเฉลียวฉลาด ความรู้ มีลักษณะบุคลิกภาพที่ดี เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย นิยมกระจายอำนาจ มอบหมายงานให้สมาชิก และเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ถือเป็นหัวใจที่สำคัญของบุคคลที่จะก้าวขึ้นมาเป็น ผู้นำทางการบริหาร ไม่ว่าจะกับคนจำนวนน้อยหรือมาก

พฤติกกรรมการบริหารของผู้บริหาร

ปัจจุบันนี้ โรงเรียนได้ยกสถานะเป็น โรงเรียนนิติบุคคล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันสามารถที่จะบริหารจัดการในด้านต่างๆ ได้ด้วยตนเอง แต่เพื่อการบริหารจัดการที่ดีจึงมีผู้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป สรุปพอสังเขปได้ดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543, 82 - 84)

ด้านวิชาการ

1. มีความรู้และเป็นผู้รู้ด้านวิชาการ
2. มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน
3. สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วถึง
4. มีวิสัยทัศน์

5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
7. รอบรู้ทางการศึกษา
8. ความรับผิดชอบ
9. แสวงหาข้อมูลข่าวสาร
10. รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
11. ใช้นวัตกรรมทางการบริหาร
12. ดำเนินถึงมาตรฐานวิชาการ

การบริหารงบประมาณ

1. เข้าใจนโยบาย อำนาจหน้าที่ และกิจกรรมในหน่วยงาน
2. มีความรู้ระบบงบประมาณ
3. เข้าใจระเบียบคลัง วัสดุ การเงิน
4. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
5. มีความละเอียดรอบคอบ
6. มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
7. หมั่นตรวจสอบการใช้งบประมาณอยู่เสมอ
8. รายงานการเงินอย่างเป็นระบบ

การบริหารงานบุคคล

1. มีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล
2. เป็นแบบอย่างที่ดี
3. มีมนุษยสัมพันธ์
4. มีอารมณ์ขัน
5. เป็นนักประชาธิปไตย
6. ประนีประนอม
7. อุดหนุน อุดหนุน
8. เป็นนักพูดที่ดี
9. มีความสามารถในการประสานงาน
10. มีความสามารถจูงใจให้คนร่วมกันทำงาน
11. กล้าตัดสินใจ
12. มุ่งมั่นพัฒนาองค์กร

การบริหารทั่วไป

1. เป็นนักวางแผนและกำหนดนโยบายที่ดี
2. เป็นผู้ที่ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่ดี
3. มีความรู้ และบริหาร โดยใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย
4. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
5. รู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม
6. มีความคล่องแคล่ว ว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ
7. มีความรับผิดชอบงานสูง ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค
8. กำกับ ติดตาม และประเมินผล

2. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน เป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่า บุคลากร ในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียน และสาธารณชนมั่นใจในคุณภาพของนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน และให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พอสสรุป ได้ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของครู และ นักเรียน
2. เป็นผู้นำในการบริหาร โดยยึดแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. เป็นผู้นำด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อ
4. เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ
5. เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับชุมชน
6. เป็นผู้นำในการบริหารงานแบบประชาธิปไตย โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วม อย่างแข็งขัน
7. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา และเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในทาง

สร้างสรรค์

8. เป็นผู้นำในการบริหารคุณภาพ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ลงมือทำและรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

9. เป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมในการเรียนรู้และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

10. เป็นผู้นำในการจัดหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีการบริหารที่ใช้โรงเรียนฐาน (SBM : School Based Management) ประกอบด้วยเกณฑ์ต่อไปนี้ (ธีระ รุญเจริญ, 2545, 26)

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก
4. การประสานความสัมพันธ์
5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร
6. การสร้างแรงจูงใจ
7. การประเมินภายในและประเมินภายนอก
8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย พัฒนา
9. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
10. การส่งเสริมเทคโนโลยี

สรุป บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวถึงที่ยังเป็นผลให้เกิดการพัฒนาโรงเรียน ทั้งระบบเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่จะต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะของผู้นำแบบ ประชาธิปไตย จะให้ความสำคัญ ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน ขอมรับและเปิด โอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ปัญหาและร่วมตัดสินใจ เป็นผู้มีส่วนร่วม มีความ เชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตนเองและผู้ร่วมงาน ซื่อสัตย์ จริงใจ มีความสามารถกระฉุน และจูงใจให้ เกิดความรักและความผูกพันในโรงเรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์กร หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าจะหน่วยงานเล็กหรือ หน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือ ประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้ง การจัดองค์กร แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจ ได้รับความสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำของ ผู้บริหารไม่ดีแม้การจัดองค์กรถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆ

ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรม ในการนำที่ ถูกต้อง เหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์กร ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะ วินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ

คำว่า “บุคลิกลักษณะ” มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ในรายละเอียดหลายลักษณะ ดังนี้

พิมใจ โสภานุรักษ์ธรรม (2542, 174 - 175) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรมี บุคลิกลักษณะ ดังนี้

1. ต้องมีความสามารถในการเข้าสังคม คือ เป็นคนที่จะต้องมองสังคม ในแง่ดีและยินดีจะเสียสละ รับใช้สังคมด้วยความเต็มใจทุกโอกาส
 2. ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณค่า ต้องคำนึงอยู่เสมอว่าตนจะต้องมีประโยชน์ ต่องานหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ให้เกิดผลต่องาน ไม่หยุดนิ่ง สร้างสรรค์ งานใหม่ ๆ
 3. ต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ ต้องเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อ เป้าหมายและ ผลสำเร็จของงาน โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น มั่นใจเสมอว่าตนเอง มีความรู้ ความสามารถที่จะเอาชนะได้ ไม่กลัวความลำบาก
 4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด ในสิ่งที่ตนเองคิดว่า ถูกต้องและทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและองค์กรนั้น ๆ บุคลิกลักษณะของคน ไม่ใช่เป็น สิ่งที่เกิดมาพร้อมกับบุคคลนั้นทั้งหมด ยกเว้น เพียงรูปร่างหน้าตา สัดส่วน สีสผิวของร่างกาย นอกนั้น เกิดจากการฝึกฝน อบรม เรียนรู้และมีประสบการณ์ ภายหลังทั้งสิ้น แต่โดยความหมายของ บุคลิกลักษณะแล้ว หมายถึง ทุกสิ่งที่ประกอบเป็นตัวบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกาย อารมณ์ ความรู้ ความสามารถและการแสดงออกแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ และบุคลิกภาพจะมีผล โดยตรงต่อกิจการงาน ชีวิตส่วนตัวและสังคม
- สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม (2542, 121) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะที่ดี เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะบุคลิกลักษณะช่วยในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บุคคลที่มีบุคลิกลักษณะที่ดี นับว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการสัมพันธ์ เพราะบุคลิกลักษณะเป็น สิ่งสะดุดตาและสร้างรอยยิ้มหัวใจแก่ผู้พบเห็น บุคลิกลักษณะของคนมีความสำคัญมาก คนจะบรรลุ ความสำเร็จในอาชีพผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่ดี บุคคลที่ไปสมัครงานหรือ การพบปะ ติดต่อกับบุคคลนามาชนิกดิ์ บุคคลอื่น ๆ จะมีความรู้สึกนิยมยกย่องนับถือให้ความรัก

ความเอ็นดู เกลียด หรือมีเจตคติอย่างไร ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น ๆ บุคลิกลักษณะของคนที่แสดงออกมามีอิทธิพลต่อผู้พบเห็น คือ มีอิทธิพลต่อความรู้สึก และอารมณ์ของผู้พบเห็น การเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะเป็นความจำเป็นของชีวิตอย่างหนึ่ง บุคลิกลักษณะของคนเปลี่ยนแปลงได้ตามสิ่งแวดล้อม คนที่ไม่เปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะจะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมอย่างเป็นปกติสุขมิได้หรือไม่อาจที่จะรักษาสถานภาพของตัวเองไว้ได้ คนจะต้องแสดงบุคลิกลักษณะหลาย ๆ ด้าน เพราะสังคมมีความ สลับซับซ้อนแต่แต่ละสังคมก็มีสภาพแตกต่างกัน คนที่อยู่รอบตัวเรานั้น มีทั้งคนที่เหนือกว่า คนเสมอกันและคนที่ด้อยกว่า

นพพงษ์ บุญจิตร รุส (2540, 41) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. หน้ายิ้ม
2. มือไหว
3. ใจพัฒนา
4. แสวงหาความคิดใหม่
5. ตั้งใจและทำจริง
6. ไม่ชิงหาแต่อามิส
7. ฟังความคิดเห็นผู้อื่น
8. เร่งรีบกับงานที่ทำ
9. เป็นผู้นำองค์กร
10. อาจหาญต่อกรกับอุปสรรค
11. ไม่ถูกชักด้วยสอพลอ

อรุณ วัชรธรรม (2537, 198-202) ได้กล่าวถึงบุคลิกลักษณะของผู้นำหรือ

ผู้บริหารที่ดีดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้
2. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เป็นผู้มีความกล้าหาญ
4. เป็นผู้มีความเด็ดขาด
5. เป็นผู้มีความแนบเนียน มีกิริยาวาจาที่ถูกต้องเหมาะสม
6. เป็นผู้มีความยุติธรรม
7. เป็นผู้ที่มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี
8. เป็นผู้ที่มีความอดทน

9. เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น
10. เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว
11. เป็นผู้มีความตื่นตัวหรือระมัดระวังอยู่เสมอ
12. เป็นผู้มีความพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล
13. เป็นผู้มีความสงบเสงี่ยม
14. เป็นผู้มีความสงบรักภักดี
15. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
16. เป็นผู้มีความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ ซึ่งผู้นำแต่ละคนจะแสดงออกมาในรูปแบบของอุปนิสัย หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้นำที่มีบุคลิกภาพที่ดีจะต้องแสดงให้เห็นผู้ได้บังคับบัญชา ได้รับรู้ตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้พบและตลอดระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกันรวมถึงในและนอกระยะเวลาทำการอีกด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้นำที่มีบุคลิกลักษณะที่ดีจะต้องปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่อยู่ในศีลธรรม และธรรมเนียมของสังคมนั่นเอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บังคับบัญชามีความศรัทธาให้ความเคารพต่อตัวผู้นำนั้น อีกทั้งยังมีความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรด้วยในด้านการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานน่าเชื่อถือศรัทธานั้น ผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยาน (Ambition) ความทะเยอทะยานเป็นแรงขับ (Drive) ที่สำคัญเพราะผู้นำจะต้องเป็นผู้ริเริ่มไม่ใช่ผู้ตามมีความเพียรก้าวไปข้างหน้าต้องมีวินัยในตนเอง มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบทันคน มีศรัทธาต่องานและผู้ร่วมงาน มีอารมณ์ขันเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์และทำให้ไม่เครียดเกินไปในการทำงาน

2. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ

ผู้บริหารที่พึงประสงค์ควรมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำสูง ซึ่งลักษณะความเป็นผู้นำมีความแตกต่างจากลักษณะของผู้บริหาร มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้แตกต่างกันในรายละเอียดหลายลักษณะ ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2539, 235) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำว่า ผู้นำหรือผู้บริหารนั้นอาจเป็นคนเดียวกัน หรือคนละคนก็ได้ ลักษณะที่ต่างกันอยู่เล็กน้อยระหว่างผู้นำกับผู้บริหาร ก็คือ ผู้นำมักเป็นบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในหน่วยงานได้ง่าย เพราะเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือจิตใจบุคคลอื่นเป็นจำนวนมาก และไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบตำแหน่งสูง ๆ แต่ผู้บริหารนั้นในฐานะดำรงตำแหน่งบริหารทำให้ต้องคิดมาก ก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรลงไปผู้บริหารมุ่งรักษาความมั่นคงของหน่วยงาน มีหน้าที่วางโครงการ กำหนดกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ และรวมทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานทุกคนในหน่วยงาน

บาร์นาร์ด (Barnard, 1995, 92-102 : อ้างถึงใน เกสรภรณ์ วิทยไพจิตร, 2544. 30) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความมีชีวิตชีวาและทนทาน (Vitality and Endurance) จะต้องมีความคล่องแคล่ว ว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ พร้อมอยู่เสมอ ที่จะรับสถานการณ์ทุกชนิด ปรับตัวได้เปลี่ยนแปลงได้ และร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ มีความอดทนต่อการทำงานหนักและนานๆ ทนต่อความลำบากเจ็บไข้ได้ โดยไม่ปรีไภท หรือแสดงอาการ ท้อแท้ให้พบเห็น
2. ความสามารถในการตัดสินใจ (Decisiveness) จะต้องตัดสินใจถูกต้องตัดสินใจ ได้เร็ว และเต็มใจเสมอ ที่จะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ในเมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้น
3. ความสามารถในการจูงใจคน (Persuasiveness) ผู้นำที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นร่วมมือกับตน ได้เท่านั้น ที่จะได้รับความสำเร็จ
4. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
5. ความฉลาดไหวพริบ (Intellectual Capacity) ความฉลาดไหวพริบจำเป็นที่สุด สำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำ ที่จะใช้ในการบริหารงาน หรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ

3. คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ

คุณลักษณะด้านวิชาการ หมายถึง ระดับการศึกษา ความรู้สาขาต่าง ๆ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารพึงมี เพราะผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการภายในสถานศึกษาภาระงานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีมากมายหลายประการในจำนวนที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงไว้ดังนี้

โกศล ศรีทอง (2543. 48-49) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ โดยพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอนได้รวมทั้งการนำกระบวนการด้านบริหารมาประสานกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพรวมทั้งให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและเป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังถือเป็นตัวจักรสำคัญในการควบคุมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษา การศึกษาคุณลักษณะทาง ด้านวิชาการของผู้บริหารจะช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการ

บริหารของตนให้ดีขึ้น และยังส่งผลต่อประสิทธิภาพ คุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอีกด้วย

พนัส หันนาภินทร์ (2524, 67 : อ้างถึงใน เกสรนครณ์ วิทยไพจิตร, 2544, 31) มีความเห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ควบคุม โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันทางวิชาการ โดยตรง จึงควรมีคุณสมบัติทางวิชาการ (Professional Qualities) ดังนี้

1. ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ทางด้านวิชาการทั่วไป (General Education) คือ การรู้หลักเบื้องต้นของวิชาต่าง ๆ ที่สอนอยู่ใน โรงเรียน เพื่อให้การตรวจตราควบคุม และแนะนำแก่ครูเป็น ไปอย่างถูกต้อง และความรู้ทางด้านวิชาชีพ (Professional Education) คือ ความรู้ที่ จำเป็นแก่การบริหารงานใน โรงเรียน รู้หลักแห่งการจัดและให้การศึกษา เช่น วิชา ปรินญาการศึกษา การวัดผลการศึกษา จิตวิทยา หลักการบริหาร โรงเรียน การแนะนำการจัด หลักสูตร หลักวิธีวิจัยการศึกษา กฎหมายเกี่ยวกับกฎจัดและการนิเทศการศึกษา เป็นต้น

2. ประสบการณ์และระดับความรู้ (Experience and Level of Knowledge) ระดับความรู้ หมายถึง ปรินญาที่ผู้บริหาร ได้รับจากการศึกษา ถึงแม้ว่าปรินญาจะไม่ เป็นเครื่องประกันว่าบุคคลผู้นั้นจะสามารถทำงาน ได้ผลดีก็ตาม แต่ก็ เป็นเครื่องแสดงความสามารถ ทางสติปรินญาและความรู้ที่จะนำมาประกอบการงานได้พอควร ประสบการณ์จะช่วยให้เข้าใจปัญหา และสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น การได้ผ่านงานมาย่อมมีความรอบรู้มากกว่าคนที่ไม่เคยผ่าน งานนั้นๆ มาก่อน ประสบการณ์ หลักการ และหลักวิชาจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

3. การฝึกอบรมในระหว่างประจำทำงาน (In-service Education) ผู้บริหารต้องหมั่นติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาเนื่องจากวิชาการและเทคนิคในการทำงาน เปลี่ยนแปลง และก้าวหน้าอยู่เสมอ กิจกรรมที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ ได้แก่ การอ่านหนังสือนิตยสาร เกี่ยวกับวิชาการและวิชาชีพ การสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างผู้บริหารและ เพื่อร่วมงาน การประชุมทางวิชาการ การฟังปาฐกถา การไปทัศนศึกษาโรงเรียนอื่น ๆ และการเขียน

บทความสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน, 2548, 1-8) ได้ระบุเกณฑ์ของผู้บริหาร ไว้อย่างชัดเจนในมาตรฐานที่ 10 ว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ โดยกำหนดตัวบ่งชี้ออกเป็น 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงาน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
 - 1.2 ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร (สุจริต ยุติธรรม การใช้คุณธรรมการรับฟังปัญหา การระดม การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ)
 - 1.3 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.4 ผู้บริหารอุทิศเวลาให้กับการทำงาน
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้
- 2.1 ผู้บริหารสามารถแสดงทิศทางของการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่ควรจะเป็นในอนาคต 3 –5 ปีข้างหน้า อย่างชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น
 - 2.2 ผู้บริหารริเริ่มแนวทางในการบริหารที่ท้าทายกับการเปลี่ยนแปลงและความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา
 - 2.3 ผู้บริหารริเริ่มวิชาการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - 2.4 ผู้บริหารมีวิธีการกระตุ้นให้ทุกคนร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้
- 3.1 ผู้บริหารมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดผล การประเมินผลการเรียนการสอน (ตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)
 - 3.2 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบทบาทประธานในการแต่งตั้งกรรมการและการประชุมคณะกรรมการ การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 3.3 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา
 - 3.4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษาในการผลิตการใช้สื่ออย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน
 - 3.5 ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
 - 3.6 ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการของโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนชุมชน

3.7 ผู้บริหารมีการสนับสนุนการพัฒนาและประเมินครูให้เป็นวิชาชีพ
ชั้นสูงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.8 ผู้บริหารมีการวางระบบและกลไกที่ดีในการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา โดยร่วมมือกับชุมชนและ ได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัด

3.9 ผู้บริหารมีการติดตามความก้าวหน้าอยู่เสมอ
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องมีความ
พึงพอใจในการบริหาร โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

4.1 การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและมี
มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของแผน

4.2 ผู้บริหารสร้างความตระหนักและมีความพยายามในการปฏิบัติ
ในการพัฒนาผู้เป็นครู และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

4.3 ผู้บริหารนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารอย่าง
ต่อเนื่อง

4.4 ผู้เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 พึงพอใจในผลงานของ
สถานศึกษาในการประเมินด้านผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของผู้บริหารและ
ความสามารถในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ

จึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะทางด้านวิชาการหรือการบริหารงานด้านวิชาการถือว่าเป็น
งานที่สำคัญที่สุดในบรรดางานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่างานวิชาการเกี่ยวข้องกับการ
พัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ
ความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะทางด้านวิชาการเพื่อจะได้
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอันจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป ซึ่งคุณลักษณะทางวิชาการสำหรับผู้บริหารนั้นควรจะต้องประกอบไปด้วย
ด้วยระดับความรู้หรือวุฒิการศึกษา ความรู้ทางวิชาการ ความรู้ทั่วไป ความรู้ทางวิชาชีพรวมทั้ง
ความรู้เกี่ยวกับสภาวะทางสังคมและประสบการณ์ในการทำงานผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จใน
หน้าที่การงานจะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรมีความสามารถในการเขียน
บทความทางวิชาการ การผลิตเอกสารทางวิชาการ มีความสามารถในการนิเทศ การผลิตสื่อการสอน
การทำวิจัยในชั้นเรียน มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความรู้เรื่องชุมชนและวิธีการนำเอา
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่มีก่อให้เกิดประโยชน์
ทางวิชาการในการจัดการเรียนการสอน สนใจศึกษาหาความรู้สร้างผลงานทางวิชาการและมีความ

สนใจความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาย่างสม่ำเสมอ มีค่านิยมที่พึงประสงค์ และเป็นผู้ที่มี จรรยาบรรณในวิชาชีพ มีหลักปฏิบัติในการปฏิบัติงาน ต้องรักและภูมิใจในวิชาชีพเพื่อไม่ให้ใคร คดหมิ่นดูแคลนทำให้สถานะของวิชาชีพต้องตกต่ำ โดยเฉพาะผู้บริหารต้องอยู่ในฐานะที่ผู้คนรอบข้าง และผู้ได้บังคับบัญชาให้ความเคารพนับถืออย่างจริงจัง เพื่อให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องครองงานให้เหมาะสมกับตำแหน่งและความรับผิดชอบ

4. คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

ผู้บริหารในฐานะผู้นำจะต้องมีความรู้ มีความสามารถทางด้านการบริหารมี ความรู้ความสามารถในด้านการใช้เทคโนโลยี รู้วิธีการทำงาน มีความสามารถในทางมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับคนกลุ่มคนและสังคมได้ดี รู้จักใช้คนและจูงใจคน ให้คนเกิดความเชื่อมั่นสรัทธาพร้อมที่จะ ร่วมงานทั้งกายทั้งใจมีความสามารถในการนึกคิดคือ มีปัญญาไหวพริบลฉลาดทันคน ทันเหตุการณ์ มองการณ์ไกล กล้าตัดสินใจและแก้ไขใญ่เฉพาะหน้าได้ดี สรุปแล้วผู้บริหารต้อง เก่งงาน เก่งคน และเก่งคิด คุณลักษณะด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการ หนึ่งที่จะนำพาให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถมีทักษะ ภาระงานและเทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการบริหารงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายสำนักงาน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540, 4) ได้สรุปความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้บริหาร ที่จำเป็นสำหรับการบริหารงานไว้ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. มีความก้าวหน้าทันเหตุการณ์
3. มีประสิทธิภาพความสามารถ ความรอบรู้กว้างขวางรอบคอบ
4. มีความเฉลียวฉลาดและปฏิภาณไหวพริบ
5. มีความสามารถในการโต้ตอบด้วยเหตุผลในการแก้ไขปัญหา
6. มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
7. มีความรู้และทักษะเหนือชาวบ้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, 17-19) ได้กำหนดให้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำแนวคิดทฤษฎีการบริหารหลายอย่างมาใช้ในลักษณะผสมผสาน ขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษายังคงดำเนินงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งาน ธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสถานศึกษาเป็นสถานที่ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของประเทศและผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง การให้ชุมชนมีส่วนในการจัดทำแผน การมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ความชำนาญ การควบคุม กำกับติดตามและนิเทศงาน

2. สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนาได้แก่ เรื่องการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองและพัฒนางาน การจัดสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกและประโยชน์ตอบแทน

3. จัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ เรื่องการจัดกิจกรรมทางวิชาการ การจัดบริการแนะแนว บริการสุขภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรม การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

4. ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน ได้แก่ เรื่องของการประสานงาน ความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่นประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของสถานศึกษา

5. การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีที่หลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำผลการประเมินไปนิเทศและพัฒนาการบริหารเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพ เป็นเป้าหมายสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแต่การบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวสามารถดำเนินการได้หลายแนวทางเป็นไปตามคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ช่วงเวลาและสถานการณ์

พรหม พุกกะพันธ์ (2544, 43) กล่าวว่า ใ้ว่าในการบริหารงานของสถานศึกษานอกจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการแล้วผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาด้วยการบริหารสถานศึกษาจึงจะได้ผลและประสบความสำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความสามารถ ดังนี้

1. ความสามารถในการทำงาน ผู้บริหารต้องหาความรู้ในหน้าที่ของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ สามารถปฏิบัติงานได้แนะนำได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเชื่อถือศรัทธาและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ

2. ความสามารถในการจูงใจ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาร่วมมือทำงาน มีความสามารถให้ลูกน้องเชื่อถือ ขอมรับและปฏิบัติงาน ต้องมีเทคนิคการจูงใจที่ดีและมีความรู้จิตวิทยาการจูงใจทุกด้าน

3. ความสามารถในการควบคุม ผู้บริหารต้องควบคุมงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ทั้งปริมาณและคุณภาพตามที่ต้องการ โดยใช้ต้นทุนต่ำ

4. ความสามารถในการประสานงาน ผู้บริหารต้องเข้ากับคนได้ดี ทำคนให้มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าสังคมได้และสามารถขอความร่วมมือได้

5. ความสามารถในการตัดสินใจ เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารต้องสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจหาหนทางแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องการที่ผู้บริหารจะทำ เช่นนี้ ได้ต้องมีข้อมูลพร้อม เป็นคนที่เอาใจใส่และติดตามงานตลอดเวลาผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเลือกแนวทางที่ดีให้องค์กรเพื่อดำเนินงานต่อไป

6. ความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรอยู่เสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี จะต้องมีการหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบหลายประการ ทั้งภาระหน้าที่ภายในโรงเรียนซึ่งจะเกี่ยวข้องกับตนเอง ครู นักเรียน ทรัพยากรในการบริหารงานและภาระหน้าที่ภายนอกโรงเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับชุมชน บุคคลและองค์กรภายนอก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี จะต้องมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมที่จะสามารถผสมผสานส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายได้อย่างสมบูรณ์ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษา ต้องเป็นนักประชาธิปไตย เป็นผู้ผู้นำในการปฏิบัติ เป็นผู้ฟังที่ดี สามารถมองภาพรวมของปัญหาต่าง ๆ ได้ ต้องเป็นนักวางแผนและสร้างระบบที่ดีในการทำงานและต้องโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ใ้จับประมาณอย่างคุ้มค่า สามารถบริหารจัดการเรื่องสื่อเรื่องอาคารสถานที่ เรื่องแหล่งความรู้ในท้องถิ่นหรือที่เรียกว่า ภูมิปัญญา มาใช้ในการจัดการศึกษาบริหารงานด้านบุคลากรอย่างมีคุณภาพ มีความยุติธรรม มีความสามารถในการบริหารเวลา บริหารความขัดแย้งและสนับสนุนบุคลากรได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

5. ด้านการยอมรับสื่อไอซีที (ICT)

นักบริหารการศึกษายุคใหม่ ต้องมีคุณสมบัติอันจำเป็นอย่างขึงที่จะทำให้เขาได้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ นักบริหารต้องมีความรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจคนได้ ขยายความคิดใหม่ๆ ให้คนยอมรับ สามารถวางแผนงานอย่างมีระบบ เป็นขั้นเป็นตอนสำหรับการพัฒนา ประสิทธิ์ เขียวศรี (2552. 2) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานด้าน ไอทีผู้บริหาร และยังบอกสูตรการแสดงบทบาทการนำด้าน ไอทีของผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. ต้องแสดงความสนใจ อย่างน้อยต้องเข้าร่วมประชุมโครงการครั้งแรก (Kick Off Meeting) เพื่อชี้แจงนโยบาย และวัตถุประสงค์ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของลูกน้อง

2. ให้ทีมงานเข้าพบเพื่อสอบถามข้อขัดข้อง สงสัยต่าง ๆ ได้โดยสะดวกเสมอ
3. คอยติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบไอทีต่างๆ
4. จัดสรรงบประมาณอย่างมีเหตุผล เพื่อค่าใช้จ่ายในหลายๆ ส่วน เป็นต้นว่า ค่าฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ค่าบุคลากร ค่าบำรุงรักษา ค่าฝึกอบรม ค่าของใช้สิ้นเปลืองต่างๆ
5. ต้องทราบ และเข้าใจว่าคอมพิวเตอร์เป็นงานที่มีความเคลื่อนไหว (พลวัต) ไม่หยุดนิ่ง และไม่ใช่ซื้อคอมพิวเตอร์แล้วจะได้ทุกอย่างตามมาโดยอัตโนมัติ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรอีก

สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการใช้สื่อไอทีที่นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน สนับสนุนบุคลากรในโรงเรียน ด้านการอบรมไอทีที่นำไอทีมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ด้านไอทีมาให้พอเพียงกับความต้องการ นำความรู้และวิทยาการใหม่ๆมาใช้ในการบริหาร และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างดี

6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ผู้บริหารพึงมี เช่นมีความประพฤติดีได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีคุณธรรมมีความสามารถในการทำงานดี กล่าวตัดสินใจเป็นที่ยอมรับของสังคมและผู้ได้บังคับบัญชาส่วนจริยธรรมอาจเรียกชื่ออย่างอื่นได้เช่นเรียกว่า ศิลธรรมจรรยา จริยศาสตร์ จรรยาบรรณคุณธรรม คือ ความดีงามในจิตใจซึ่งทำให้เคยชินต่อการประพฤติปฏิบัติชอบผู้มีคุณธรรม คือ ผู้ที่มีความเคยชินต่อการประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางที่ดีงามเกี่ยวกับความหมายของคุณธรรมจริยธรรมมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 170) กล่าวว่า คุณธรรมสำหรับผู้บริหารหมายถึง คุณลักษณะที่เป็นความคิดความงามและความจริงที่มีอยู่ในตัวผู้บริหารและจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมหรือกระทำกิจกรรมจากสภาพจิตที่เป็นกุศล ดังนั้นผู้บริหารที่มีคุณธรรมจึงเป็นคนดีและประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามเสมอ

ยงค์ ชุ่มจิต (2541 : 219) กล่าวว่า คุณธรรมหมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้อง ซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นหรือทั้งตนเองและผู้อื่น

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540 : 25) กล่าวถึง คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ไว้ว่าผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณธรรมจริยธรรมตามลัทธิศาสนา ศาสนาทุกศาสนาต่างสอนให้ประพฤติดีประพฤติชอบ แม้ว่าศาสนาจะไม่มีสภาพบังคับเหมือนกฎหมาย

แต่หลักธรรมสามารถช่วยขัดเกลาให้บุคคลเป็นคนดีได้ ถ้าผู้บริหารไว้ซึ่ง คุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมแล้วความวุ่นวายก็จะเกิดขึ้นในองค์กรนั้น ๆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานด้านปัจจัยได้ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมี คุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีดังนี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับ

อภายมุขสิ่งเสพติด

สุรัฐ ศิลาอนันต์ (2541, 32) กล่าวว่า ธรรมเนียมพิเศษสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ที่ทำหน้าที่ให้การสั่งสอนให้การศึกษาแก่ผู้อื่น โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง มีคุณลักษณะพิเศษเพิ่มเติมจากธรรมเนียมในการครองตน ครองคน ครองงาน เรียกว่า กัลยาณมิตร 7 ประการ ดังนี้

1. ปิโย-นารัก คือ เข้าถึงจิตใจสร้างความรู้สึกรักสนิทสนมเป็นกันเอง ชวนให้คบค้าสมาคม ชวนให้ผู้อื่นอยากเข้าไปได้ถาม
2. คุรุ-นาคารพ คือ มีความประพฤติสมควรแก่ฐานะทำให้เกิด ความรู้สึกอบอุ่นใจเป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย
3. ภวานิโย-นาคเรณูใจ คือ มีความรู้จริง ทรงภูมิปัญญาแท้จริงและ เป็นผู้ฝึกฝน ปรึบปรุงตนอยู่เสมอเป็นที่น่ายกย่องเอาอย่างทำให้ศิษย์เอ๋ยอ้างและรำลึกถึงด้วยความซาบซึ้งมันใจและภาคภูมิใจ
4. วัตตวะจะ-รู้จักพูดให้ได้ผล คือ รู้จักชี้แจงให้เข้าใจรู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนเป็นที่ปรึกษาที่ดี
5. วัจะนักษะโม-อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถามแม้ถูกจิกตลอดจนคำกล่าวล่วงเกินและคำตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนฟังได้ ไม่ถือหน้าขี้ไม่เสียอารมณ์
6. คัมภีร์รัฐจะกะดัง-กัตตา แดลงเรื่องล้าลึกได้ คือ กล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ยุ่งยาก ลึกซึ้งให้เข้าใจได้และสอนศิษย์ให้ได้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป
7. โน-วิภูฐานนิโยชะเย-ไม่ชักนำในอหฺฐนะ คือ ไม่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสียหรือเรื่องเหลวไหลไม่สมควร

สรุปได้ว่าคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นความดี ความงามของบุคคลที่กระทำไปด้วยจิตสำนึกที่ดีและได้ปฏิบัติจนเป็นนิสัยเป็นที่ยอมรับของสังคม

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารจะต้องปรับปรุงตนให้มีความเข้ากันได้กับคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตลอดเวลา ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ของผู้บริหารเอง ตลอดทั้งนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องสร้างตนเองให้เป็นที่น่าเชื่อถือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นได้

7. ด้านส่วนตัวและครอบครัว

ผู้บริหารโรงเรียนมีภารกิจด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ด้านส่วนตัว และด้านครอบครัว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในทุก ๆ ด้าน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องออกกำลังกาย กำลังความคิด กำลังทรัพย์และชีวิตส่วนตัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความพร้อมในด้านสภาพร่างกาย จิตใจ และความมั่นคงของครอบครัว จะเห็นได้ว่าความพร้อมด้านส่วนตัวและครอบครัวเป็นคุณลักษณะที่สำคัญเช่นเดียวกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ

บุรุษชัย จงกลณี (2532: 26-27) ได้สรุปจากแบบสอบถามผู้บริหารจากการประชุมสัมมนาผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 42 คน มีความเห็นว่าคุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัวของผู้บริหาร โรงเรียน มีความสำคัญเรียงลำดับ คือ

1. มีสุขภาพทางกาย จิตใจที่พึงประสงค์ของคนทั่วไป
2. มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง
3. มีความพร้อมทางด้านครอบครัว
4. ไม่มีปัญหาส่วนตัว
5. ไม่เสื่อมเสียในเรื่องส่วนตัว

นอกจากนั้น จากกาสัน ล็อกส์ตัน และวิกเนน (Jacobson, Logsdon & Wiegman, 1973. 40-44 ; อ้างถึงใน บุรุษชัย จงกลณี, 2532, 29) มีความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหาร โรงเรียน ดังนี้

1. มีสุขภาพดี
2. บุคลิกภาพดี
3. พุดหรือฟังได้ชัดเจน
4. มีสุขภาพจิตดี
5. สามารถหาเทคนิคการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
6. มีใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของครูและนักเรียน
7. มีอารมณ์มั่นคง

จึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัวผู้บริหาร โรงเรียนควรมีดังนี้

1. มีสุขภาพกาย สุขภาพทางจิต และบุคลิกภาพที่ดี
2. ชีวิตครอบครัวราบรื่น
3. มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง
4. รับผิดชอบต่องานและครอบครัว
5. มีอารมณ์มั่นคง
6. มีความประพฤติดี ไม่เสื่อมเสียในเรื่องส่วนตัว

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานภายใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น เป็นคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน โดยทั่วไป ดังนั้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเสี่ยงภัยจึงน่าจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน โดยทั่วไป เนื่องจากผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่เสี่ยงภัยมีหน้าที่ต้องปกป้องคุ้มครอง สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมเสี่ยงต่ออันตราย ข้าราชการครูเหล่านี้ต้องทำหน้าที่หลายด้านด้านความเสียสละ อดทน และเสี่ยงภัย ซึ่งแตกต่างจากข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ปกติทั่วไป

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา

เนื่องจากองค์ประกอบในการจัดการศึกษามีหลายประการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปรับรูปแบบการจัดการศึกษาจึงมีผลกระทบต่อทุกปัจจัย การปรับเปลี่ยนต้องกระทำในระยะเวลารวดเร็วและครอบคลุม การเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาแบบเก่าที่ล้าสมัยให้กลายเป็นระบบใหม่ ที่ทันสมัยก็คือ การปฏิรูปการศึกษานั้นเอง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาไปปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ คือผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้นที่จะช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีนักวิชาการแสดงทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญชัย จงกลณี (2532. 11-12) กล่าวถึงคุณลักษณะของนักบริหารที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เฉลียวฉลาด แต่ไม่อวดฉลาด
2. มีความสามารถรอบด้าน (Well Rounder)

3. มีพลังผลักดันภายใน (Inner Drive) ให้กระตือรือร้นอยู่เสมอ
4. ทำตนให้เป็นที่เชื่อถือ (Integrity)
5. กล้าหาญทั้งกายและใจ (Courage Physically and Morally)
6. มีความคิดริเริ่ม (Initiative)
7. รู้จักวิธีส่งเสริมและบำรุงขวัญผู้ใต้บังคับบัญชา
8. การเสียสละปราศจากการเห็นแก่ตัว
9. มีความยุติธรรม (Justice)
10. วางตัวดี (Bearing)
11. กระตุ้นให้ผู้มีน้อยมีความภูมิใจในงานของตน
12. ให้เกียรติในผลงานที่ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ
13. ปฏิบัติงานอย่างเป็นทีม ให้ทำงานแทนกันได้
14. ใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เหมาะสมกับความสามารถ และมีการพัฒนาฝีมือ

ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ

จากการรายงานการประชุมระดับชาติ (Nation Conference of Professors of Educational Administration) เมื่อปี ค.ศ. 1951 ได้มีการประมวลปรัชญา ของการบริหารการศึกษาไว้ว่า (บุรุษชัย จ กลงี, 2532, 14-15)

1. ผู้บริหารต้องใช้ความฉลาด ไหวพริบมาแก้ไขปัญหาล่างๆ ที่สำคัญในการบริหาร (Application of Intelligence to Life Problems)
2. ผู้บริหารต้องเปิด โอกาสให้บุคคลจำนวนมาก หรือบุคคลหลายๆ คนเข้ามามีส่วนร่วม ในการกระทำ โดยไม่ทำงานตามลำพัง (Necessity of Social Group Action)
3. ผู้บริหารต้องเคารพความเป็นคนของแต่ละคน และจะต้องให้ความยอมรับนับถือใน ความเห็น ธรรมชาติ และความสามารถของผู้อื่น (Respect of the Individual)
4. ผู้บริหารต้องยึดเป้าหมาย หรือจุดประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก การบริหารการศึกษา จะ ไม่มีความหมายถ้าขาดเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องถือว่าเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของ การศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเหมาะสมกับสภาพ ของสังคม ในขณะผู้นำผู้บริหาร จะต้องปรับปรุงการศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพ สังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (Function Social Organization)
5. ผู้บริหารจะต้องถือว่าตนเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ประสานประโยชน์ ซึ่งเข้ามาให้บริการ แก่บุคคลอื่นทุกๆ คน ในการที่จะช่วยให้เขาดำเนินงานต่างๆ ในการให้การศึกษาให้ได้ผล และมีประสิทธิภาพที่สุด (Administrator as Group Instrument)

6. ผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสให้บุคคลทั้งหลายมาทำความเข้าใจกันได้ทุกเมื่อ และรับฟังความคิดเห็น ของบุคคล ทุกคนในวงการศึกษาและในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่

(Freedom of Communication)

7. ผู้บริหารจะต้องถือว่าตนเองเป็นผู้นำ มิใช่เจ้านายผู้ทรงอำนาจ

(Administrator as a Leader)

8. ผู้บริหารต้องถือว่าตนเองคือ นักการศึกษา ผู้ยึดมั่นในปรัชญาของกรศึกษา จึงต้องปฏิบัติและ วางตนอย่างนักการศึกษา (Administrator as an Educator)

9. ผู้บริหารจะต้องเสียสละทุกอย่างเพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชน และเพื่อให้ สังคมดีขึ้นทุกๆ ทาง (Dedication of Public Education to Community Betterment)

10. ผู้บริหารจะต้องประสานงานประสานน้ำใจ ระหว่างชาวบ้านกับ สถานศึกษาในการดำเนินงาน การศึกษา (School Community Integration in Education)

11. ผู้บริหารจะต้องประเมินผลงานตนเองอยู่เสมอ การประเมินจะต้องทำทั้ง สองอย่าง คือ ประเมินวิธีการ หรือกระบวนการทำงานพร้อมๆ กันไปกับการประเมินการปฏิบัติงาน เพราะการทำงาน จะมุ่งเอาแต่ผลอย่างเดียวนั้นไม่ได้ วิธีการก็จำเป็น (Two Fold Evaluation of Administration Means and Ends)

12. ผู้บริหารจะต้องเคารพในวิชาชีพของการบริหาร และมีความรับผิดชอบต่อ วิชาชีพ จะไม่ทำความเสื่อมเสีย ให้ผู้คนที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพของนักบริหาร (Professional Integrity and Responsibility)

13. ผู้บริหารจะต้องชวนหาความรู้ใส่ตนอยู่เสมอ และแสวงหาความ ซำนาญ ทุกวิธีทาง เพื่อให้การบริหารงานของตนเองทันสมัย (Necessity for Professional Growth)

คุณสมบัติทั้ง 13 ประการนี้ เป็นแนวทางแห่งความเชื่อหรือปรัชญาของนักการบริหาร ที่พิงมี อันแก่นวิถึ หรือแนวทางที่ผู้บริหารพึงยึดถือในการบริหารงาน ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นการยากที่จะ ปฏิบัติได้ครบถ้วน แต่การที่ได้ทราบไว้ก็จะเป็นประโยชน์ ให้แก่นักบริหาร ที่จะสามารถหยิบยกเอา มาประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสมกับงาน ของนักบริหาร ซึ่งแตกต่างกันออกไปของแต่ละคนได้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2543. 72-73) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ ในยุคปฏิรูปการศึกษา ที่มีการเปลี่ยนแปลงบริบทต่างๆ ไปอย่างมากมาในปัจจุบัน ว่าควรมีลักษณะ พื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

1. มองกว้างไกลอย่างค่อนเนื่องและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้ที่มี วิสัยทัศน์ (Vision) สามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic Management)

2. สามารถที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ (Analyze Situation) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายได้อย่างเหมาะสม
3. ไวต่อการรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งสังคมภายนอกและภายในองค์กร ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งรู้จักวิเคราะห์ความเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาอีกด้วย
4. ความสามารถในการจัดระบบการสื่อสารให้ได้ผล (Effective Communication) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ทั่วถึงทุกระดับขององค์กร หน่วยงาน/สถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษามีอาชีพต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เป็นอย่างดี
5. ความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resources Management) ต้องสามารถวางแผนบุคคล สรรหา คัดเลือก กำหนดระบบงบประมาณ ความก้าวหน้าในอาชีพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ทราบแนวคิด ทัศนคติต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น และนำมาเป็นข้อมูล ในการบริหารทรัพยากรบุคคล
6. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ผู้ได้ทั้งตัวกับญาติให้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงาน แสวงหาผลประโยชน์ ให้ตนเอง ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมเช่นเดียวกับ

ถวิล อรัญเวศ (2544, 17 - 18) ได้ให้ทรรศนะนักบริหารมืออาชีพว่าควรจะมีลักษณะดังนี้

1. กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหาร นักบริหารมืออาชีพ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุขุมรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ
2. ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพ จำเป็นต้องเป็นคนที่ทันสมัย ไวต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ
3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถมองเห็นภาพ ในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี
4. ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ
5. ประสานสิบทิศ นักบริหารมืออาชีพจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สามารถประสานงานกับ หน่วยงาน หรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถ ขจัดปัดเป่าปัญหา ต่างๆ ในหน่วยงานได้

6. คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ๆ จะต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ

อยู่เสมอ

7. จูงใจเพื่อนร่วมงาน จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือจูงใจเพื่อนร่วมงาน ให้เกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูง ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือบำเหน็จ ความชอบ

8. ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค จะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรคที่กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย อย่างสันติสุข ไม่หนีปัญหา และไม่หมกหมมปัญหาไว้

9. รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่น และอ่อนตัวตามเหตุการณ์นั้นๆ ไม่ตึงเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่ในบางครั้งก็ต้องมี ความเด็ดขาด

10. บริหารงานแบบมีส่วนร่วม จะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงานมีส่วนร่วม คิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สมบัติ บุญประเคน (2544, 20 - 21) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้บริหาร ในยุคปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า แบบผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องประกอบด้วย 6 ป สรุปลได้ ดังนี้

1. ปฏิรูป การทำงานของผู้บริหารแบบนี้จะเป็นนักคิด นักพัฒนา ปรับเปลี่ยน หน่วยงาน และพัฒนางานตลอดเวลา การดำเนินงานต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ได้ ผู้ได้บังคับบัญชา จะต้องกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ

2. ประชาธิปไตย เป็นการบริหารงานที่ผู้ได้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชา จะต้องพบกันครึ่งทาง หาแนวทางที่พึงประสงค์ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจปัญหาที่ไม่มีทางออก ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องมีบุคลิกภาพ และการทำงานเป็นประชาธิปไตย จึงจะเป็นที่ยอมรับของ ผู้ร่วมงาน

3. ประสาน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมาก ทำตนเป็น แบบอย่างที่ดี การทำงานจะคำนึงถึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ รู้จักใช้ความสามารถ ของ ผู้ได้บังคับบัญชา ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด มีความสัมพันธ์กับผู้ได้บังคับบัญชามาก ให้เกียรติ ปูนบำเหน็จรางวัล และยกย่องอย่างสมศักดิ์ศรี ไม่แบ่งเอาผลงานของผู้ได้บังคับบัญชา

4. ประนีประนอม บุคลิกลักษณะของผู้บริหารแบบนี้ จะพยายามไม่ ให้ ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้ง ในหน่วยงาน จะอะลุ่มอล่วยตลอดเวลา สิ่งใดที่พยายทำได้ ก็จะยอม ไม่คิดใจกับปัญหา

5. ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะมีบุคลิกที่ว่าจะทำอะไร จะพูดที่ไหน จะเป็นเรื่องสำคัญทุกเรื่อง มีความสามารถในการ โน้มน้าวใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี การทำงาน จะสนับสนุน ให้ทุกคนทำรายงาน และ นำรายงานมาประชาสัมพันธ์

6. ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง เป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลากรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพ และครอบครัวอยู่เสมอมีกการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มีการดักเตือนอย่างรุนแรง ผู้ร่วมงานจะมีความสุขมากในการทำงาน เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยงานชิ้นงานที่สรุปและจำแนกถึงคุณลักษณะ ของผู้บริหารที่ส่งผลสำเร็จ ต่อการบริหารการศึกษาอย่างมืออาชีพ สามารถจำแนกได้เป็น 10 ประการ ได้แก่ (สุรศักดิ์ ปาธ, 2543, 72 - 73)

1. มีความพร้อมทางด้านข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ (Command of Basic Facts) ต้องรู้ความเคลื่อนไหว ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและนอกองค์กร โดยมีข้อมูลและสารสนเทศ ช่วยในการดำเนินการ และบริหารงาน ให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. มีความรู้ทางวิชาชีพ (Relevant Professional Knowledge) เป็นความรู้ที่รวมถึงความรู้ทางเทคนิค เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ทางการบริหาร เช่น หลักการทฤษฎีการบริหาร การวางแผน การจัดองค์กร หลักสูตร การสอน การวัดผล ประเมินผล เหล่านี้เป็นต้น

3. มีความรู้เท่าทันในสถานการณ์ (Continuing Sensitivity to Events) สามารถปรับตัวและสนอง ได้ฉับไวและต่อเนื่องกับสถานการณ์รอบด้าน และดำเนินบทบาทได้อย่างเหมาะสม รวดเร็ว และเข้าใจความรู้สึกของคนรอบข้าง

4. มีทักษะในการเข้าสังคม (Social Skills and Abilities) โดยการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เช่น การสื่อสาร การกระจายอำนาจ การเจรจาต่อรอง การมอบหมายงาน การสมาคม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5. มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา และการตัดสินใจ (Analytical, Problem Solving, and Decision Making Skills) อาศัยหลักตรรกศาสตร์ การใช้เหตุผลและวิจรรณญาณเข้าช่วย เพื่อรักษาความสมดุล ให้เกิดขึ้นทุกๆ ด้านในองค์กร

6. การควบคุมอารมณ์ (Emotion Resilience) ผู้บริหารต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มั่นคงในอารมณ์ ไม่หวั่นไหวง่าย จะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกที่มีอิทธิพลต่อ และแสดงออก ได้อย่างเหมาะสม

7. มีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง (Pro-Activity Inclination to Respond Purposefully to Events) ผู้บริหารการศึกษา มีอาชีพต้องมองงานได้อย่างทะลุปรุโปร่ง รู้ระบบการทำงานอย่างดี รู้ภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ ทั้งตนเองและสมาชิกในองค์กร และรู้รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาว และเป้าหมายโดยรวม

8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) ริเริ่ม โครงการใหม่ๆ และทำให้สำเร็จ เป็นที่ยอมรับ ของบุคคลทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นวิธีการที่เกิดการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่ดี มีความละเอียดรอบคอบ และยืดหยุ่น ได้ตามความเหมาะสม

9. มีความรู้สึกรวดต้อบุคคลอื่น (Mental Agility) เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา สามารถค้นหาทางเลือก ได้หลากหลายเพื่อการแก้ไขปัญหารู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติและสนใจในความรู้สึก ของคนอื่น

10. มีความรู้และฝึกฝนการเรียนรู้ (Balanced Learning Habits and Skills) ต้องรู้ว่าจะต้องรู้อะไร และต้องรู้ให้จริง ต้องคิดเป็นคิดได้ และสามารถบูรณาการความรู้ได้ ประยุกต์ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ ได้จากการปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการ และรูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้

สุพล วังสินธ์ (2545: 29 - 30) ได้สรุปคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา ไว้ว่า

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
2. มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน
3. มีจิตสำนึกในความมุ่งมั่น
4. ใจกว้าง เปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการคิด
5. ปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
6. มีศักยภาพในการจัดการระบบบริหาร โรงเรียน โดยการนำระบบคุณธรรม มาใช้ใน โรงเรียน
7. สร้างขวัญกำลังใจให้ครู มีกำลังใจที่จะเป็นครูดี ครูเก่ง ครูที่ปรึกษา (Mentor)

สมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี (2552: 1-3) ได้เสนอคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารยุคใหม่ ควรศึกษาและนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ รักรความก้าวหน้า หมั่นศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการ

เรียนรู้ เปิดกว้างสำหรับทุกคน บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารการศึกษา ทั้งนี้ไม่ใช่เพียงเพื่อให้มีใบปริญญามาประดับเกียรติ แต่เพื่อให้ทรงภูมิรู้ มีความคิดที่ก้าวไกล สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างเป็นระบบ และรวดเร็ว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด แต่เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เก่งและมีวิสัยทัศน์ หมายถึง การเป็นผู้บริหารที่มีความรอบรู้คือ รู้จริง รู้กว้าง รู้ลึก ของทุกเรื่องในระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่รับผิดชอบ สามารถมองเห็นภาพความสำเร็จในอนาคตขององค์กร ได้ดังนั้นผู้บริหารยุคใหม่จะต้องมีความเก่งทั้ง 3 ประการดังนี้คือ เก่งคน เก่งคนและเก่งคิด เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนพึงมี บุคคลที่บริหารงานสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติในการครองคน รู้จักรธรรมชาติ จุดเด่น จุดด้อย ของผู้ร่วมงาน และรู้จักการวางแผนงานที่รัดกุมชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้มองเห็นแนวทางในการพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างเป็นระบบและประสบความสำเร็จในอนาคตได้

3. เป็นยอดนักจัดการความสามารถในด้านบริหารจัดการที่ผู้บริหารพึงมีคือ การมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการทั้งคนและงาน ซึ่งจะ ส่งผลให้ผู้บริหารตัดสินใจบริหารจัดการในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งรวมไปถึงการบริหารจัดการและวางแผนงานทุกด้านในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถวัดและประเมินผลงานได้อย่างครอบคลุม และมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งรายงานหน่วยงานต้นสังกัด ได้ทันตามกำหนดเวลา มีระบบงานสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย สามารถสืบค้นข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจสั่งการได้ทันเหตุการณ์ ทั้งนี้การบริหารจัดการงานทุกอย่างล้วนมีเป้าหมายสูงสุด ที่การขีดยประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเท่านั้นสำคัญ

4. เป็นผู้ประสานที่ดี ในโรงเรียนหนึ่งแห่งจะมีคน 10 คนหรือ 100 คนก็เหมือนกันคือ ผู้บริหารจะต้องทำงานกับคน แต่ที่ไม่เหมือนกันคือ ผู้บริหารคนใดจะสามารถประสานให้คนเหล่านั้นเข้ากันได้มากที่สุดเท่านั้น ถ้าผู้บริหารมีเทคนิค มีความสามารถในการครองใจคนโดยใช้หลักการ “ประสานใจสู่การประสานคน” ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สิ่งที่จะได้ตามมาคือความสามัคคีในหมู่คณะที่จะรวมพลังกันขับเคลื่อนการพัฒนางานด้านการศึกษาสู่ ความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

5. เทคโนโลยีนำใช้ ยุคนี้เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ เราสามารถย่อโลกกว้างใหญ่มาไว้ตรงหน้าเราได้ ผู้บริหารจึงไม่ควรละเลยหรือมองข้ามคุณค่าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ควรนำมาปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบให้เกิด

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบของการคิดค้น จัดหา ผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ เทคนิควิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมผู้เรียนและองค์กร

6. ฉับไวแก้ไขสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวของสถานการณ์รอบด้านภายใต้กระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองและเปิดใจยอมรับใน ความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศและนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์หรือวิกฤตต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น การตัดสินใจที่ผิดพลาดย่อมนำมาซึ่งการสูญเสียผลประโยชน์ เสียทรัพยากร เสียโอกาส ตลอดจนจนเสียความรู้สึกที่ดี หรือแม้กระทั่งเสียความมั่นใจในตนเองไป ซึ่งไม่อาจจะเรียก กลับคืนมาได้ การคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียนและ ส่วนรวมก่อนการตัดสินใจ การเลือกสร้างวิกฤตให้เป็น โอกาสได้อย่างฉับไวทันต่อสถานการณ์ และอยู่ในเวลาที่กำหนด จึงเป็นคุณลักษณะสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารพึงมี

7. พัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ คือการคิดหรือวางแผนการปฏิบัติงานโดย คำนึงถึงศักยภาพพื้นฐานของโรงเรียน และความเติบโตได้ที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นในระดับที่คาดหวัง ทั้งนี้จะต้องเกิดจากการร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างแท้จริง ใช้ระบบประชาธิปไตยใน การทำงาน ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตระหนักในปัญหาและความจำเป็นของ โรงเรียนที่ จะต้องพัฒนา วางแผนร่วมกัน แผนงานที่วางไว้ต้องสามารถปฏิบัติได้จริง และเน้นผลถาวร ที่จะ เกิดขึ้น ในอนาคต ความสำเร็จอยู่ที่ผู้บริหารสามารถพัฒนางาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความ หุ่่มเห เสียสละและเต็มใจปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง เต็มความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา

8. ยึดมั่นประโยชน์ผู้เรียน งานทุกอย่างในโรงเรียนล้วนเป็นฟันเฟืองที่ทำงาน เกี่ยวพันและค้ำเนื่องกันเพื่อประโยชน์สูงสุด คือ พัฒนาผู้เรียนให้ ดี เก่ง และการเรียนรู้ด้วยความ สุขตามศักยภาพแห่งตน การตัดสินใจทำงานใด ๆ ในโรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงจุดนี้เป็นหลัก หากงานนั้นทำให้ “ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง” ได้ นั่นคือ สิ่งที่ผู้บริหารควรกระทำเป็นลำดับ ปรก โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ได้รับความศรัทธาและการยอมรับจากผู้ปกครองจนต้องมี การส่งมาแข่งขันคัดเลือกเข้าเรียน หรือใช้ระทาแเส้นสายกันจนเกินข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ บ่อย ๆ ส่วนมางเกิดศักยภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น ผู้บริหารจึงควรตระหนักในเรื่อง ดังกล่าว ปลุกจิตสำนึกของบุคลากรและเพื่อนร่วมงานให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาผู้เรียนนำพาให้ทุกคน ปฏิบัติงานทุกอย่างภายใต้อุดมการณ์นี้อย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ มากกว่าที่จะหุ่ มงาประมาณ พัฒนางานบางด้านที่เป็นเพียงองค์ประกอบภายนอกเป็นแบบ “ผักชีโรยหน้า” ปกปิด ช่องโหว่ ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งกระทำได้ไม่นาน เพราะปัจจุบันระบบการประเมินภายนอก จะซุกดุกขุดอ้อนเหล่านี้ให้ปรากฏ และเผยแพร่ให้สาธารณชนรับรู้ได้ไม่ยาก

9. ปรับเปลี่ยนเพื่อการพัฒนา บางครั้งมุมมองใหม่ในสถานการณ์เดิม อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ ผู้บริหารควรเป็นผู้จับไว้ในการสร้างวิกฤต ให้เป็นโอกาส หรือจกฉวยโอกาสที่จะพัฒนาองค์กร ได้ทุกสถานการณ์ การตระหนักในปัญหา และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล จะส่งผลให้ผู้บริหาร สามารถวางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนดำเนินกิจกรรมได้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในอนาคตได้อย่างสร้างสรรค์

10. เก่งวิชาการ ในเมื่องานวิชาการคือ หน้าที่หลักหรือเป็นหัวใจของโรงเรียน ผู้บริหารจะละเลยยกให้ครูทำหน้าที่กันไปตามมีตามเกิด ข้อมไม่ถูกต้องด้วยประการทั้งปวง เพราะ ผู้บริหารคือผู้นำ จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิชาการในระดับที่สามารถ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ ครูในโรงเรียน ได้ ซึ่งความรู้เหล่านี้ทำได้ไม่ยากนักทั้งจากการสนทนา แลกเปลี่ยน การเข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาคูณาน การศึกษาจากเอกสาร ตำรา การสืบค้นข้อมูล ทางอินเตอร์เน็ตหรือแม้แต่การทดลองสอนจริงในชั้นเรียน ล้วนเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดความ รอบรู้แตกฉานในด้านวิชาการทั้งสิ้น เมื่อผู้บริหารเชี่ยวชาญวิชาการ มีการสังเกตชั้นเรียน นิเทศการ สอน ตรวจแผนการสอน อย่างสม่ำเสมอตลอดเวลานแล้ว ก็ย่อมรู้เทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอน ที่ดีและเหมาะสม สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีแก่ครูและเกิดประ โยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ครูเองก็ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานในหน้าที่ ได้ดียิ่งขึ้นตาม คำชี้แนะของผู้บริหาร ผลดีที่จะตามมาก็คือ การได้รับการถ่ายทอดความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดีของนักเรียนนั่นเอง เมื่อนักเรียนดีมีคุณภาพปรากฏแก่สายตาของสังคม ชื่อเสียง ศรัทธา คำนิยม และความเชื่อมั่น ที่มีต่อโรงเรียนก็จะตามมา และนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของ สถานศึกษาในโอกาสต่อไปอย่างยั่งยืน

11. ผู้ร่วมงานรักใคร่ การที่จะบริหารงานบุคลากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนางาน ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีเทคนิคด้านการจูงใจเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารจะต้อง พุดจริง ทำจริง มีความจริงใจ และอย่าคิดว่าเราสูงกว่าเขาให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความรู้สึกในความเป็น เจ้าของร่วมกันขององค์กร ไม่ลืมสิ่งสำคัญคือการบำรุงขวัญ ชีวิตและ จิตใจ การมีน้ำใจ การเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจที่เยี่ยมยอด ความรักใคร่ ของผู้ร่วมงานทุกคน ที่มีต่อผู้บริหารเป็นการนำมาซึ่งพลังแห่งความร่วมมือเพื่อการสร้างสรรค์ องค์กร ดังคำกล่าวที่ว่า “ได้ใจ ได้คน ได้งาน ”

12. ใช้วิจัยเป็นงานเด่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 30 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า “ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูทำวิจัยและใช้วิจัยเป็นส่วน หนึ่งของการพัฒนางาน ” ผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้าน การวิจัย สนับสนุนให้

บุคลากรทำงานวิจัยด้านการศึกษาและนำข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาผู้เรียนและองค์กร พร้อมทั้งสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ทำอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ แก่หน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

13. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หากผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีย่อมนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การสร้างแรงบันดาลใจสู่ความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อสังคมแห่งการศึกษารวมทั้งพลังกาย พลังใจให้กับงานอย่างเต็มที่ เดิมเวลา เดิมความสามารถ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อยังประโยชน์ของส่วนรวม และยึดหลักแห่งความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้แบบอย่างที่ดีหรือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหาร ในยุคปัจจุบันควรนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนเพื่อความสำเร็จของการบริหารหน่วยงาน

ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นตำแหน่งที่ทุกคนอยากได้ มันเต็มไปด้วยความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งมาสเตอร์โลว์ได้ระบุไว้คือ ความต้องการด้านร่างกาย ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านสังคม ด้านมีชื่อเสียง และด้านความสำเร็จ ซึ่งเป็นความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด ผู้บริหารหรือผู้นำ ถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหน่วยงาน บุคคลที่จะก้าวเป็นผู้บริหารหรือผู้นำ ต้องมีศักยภาพ (Potential) เหนือคนอื่นในหน่วยงานหรือในกลุ่มสังคมของตนเอง ซึ่งคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ มีดังต่อไปนี้ (สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม (2542: 130)

1. มีมนุษยสัมพันธ์ ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความนับถือ และให้เกียรติอย่างจริงใจ มีความสัมพันธ์อันดี ประนีประนอม สามารถดึงเอาศักยภาพของผู้ร่วมงานมาใช้ให้มากที่สุด ทำให้การประสานงาน การขอความร่วมมือปฏิบัติงานที่มอบหมาย ได้รับการตอบสนองด้วยความเต็มใจ และมีขวัญกำลังใจที่ดี อันจะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์และมีประสิทธิผล

2. มีอารมณ์ที่มั่นคง ไม่หุนเหียวง่าย ละซึ่งความโลภ โกรธ หลง ขจัดความขัดแย้งในหน่วยงานของตนเองเป็นเด็ดขาดและอะลุ่มอล่วย พยายามกันได้ก็ยอม ไม่มีทิฐิ มองส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ไม่เอาเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวกับงาน ไม่แย่งเอาผลงาน รู้ว่างานสำเร็จเป็นผลงานของใครจึงจะให้คุณให้โทษได้อย่างยุติธรรม

3. มีบุคลิกภาพที่ดี หรือภาษาไทยที่ง่าย เข้าใจดี ใ้ใช้ว่า "มีมาคติ" คำว่ามาคหมายถึง ทุกๆ สิ่ง ทุกๆ อย่าง ที่อยู่ในตัวผู้นำและทุกอย่างที่ผู้นำกระทำ ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า การยืน เดิน นั่ง นอน พุด ฟัง การแต่งกาย ฯลฯ บุคลิกภาพหรือมาคเป็นสิ่งที่สามารถฝึกหัดกันได้ แก้วใจและ

ปรับปรุง กันได้ หากหน่วยงานใดมีผู้นำไม่มีมาด บุคลากรก็ขาดความเชื่อมั่น สรรพชา ไม่ร่วมทำงาน หรือให้ความร่วมมือ ทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย

4. เป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติคน ปฏิบัติงาน ที่ต้องการให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติ ตาม ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดี ในการครองคน ครองคน ครองงาน

5. ทำงานเป็นทีม เป็นประชาธิปไตย การวางกฎเกณฑ์ ระเบียบ และแนวปฏิบัติ ต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตาม ต้องใช้วิธีแบบมีส่วนร่วม โดยจัดประชุมปรึกษาหารือกับ ผู้ร่วมงาน พยายามดึงศักยภาพที่ดีของผู้ร่วมงานออกมาใช้ให้เป็นแนวปฏิบัติในหน่วยงานหรือ องค์กรของตนเอง อย่าใช้คนๆเดียวเป็นตัวชี้ขาด เพราะการบริหารงาน โดยคนเดียวจะมีโอกาส ล้มเหลวได้ง่ายกว่าการบริหาร โดยกลุ่มบุคคล

6. ทำตัวเป็นครูที่ดี ที่มีความกระตือรือร้น กระดับกระเจงตลอดเวลา ผู้นำ อย่างนี้เกียง อย่าลืมว่าผู้นำกระทำสิ่งใด ที่ไหน อย่างไร จะมีผู้ร่วมงานคอยจับจ้อง สังเกตอยู่ ถ้าปฏิบัติ คนดี งานดี มีประสิทธิภาพ เข้าลักษณะ รวดเร็ว เรียบร้อย ราบรื่น ก็จะเป็นการสอนผู้ร่วมงาน โดยทางอ้อม คือเป็นการสอนด้วยการกระทำให้ดู โดยไม่ต้องบอกหรือแนะนำเป็นการส่วนตัว แต่อย่างใด

7. มีความความซื่อสัตย์ สุจริต ผู้นำหรือผู้บริหารจะถูกพิสูจน์โดยใช้ความ ซื่อสัตย์เป็นเกณฑ์ เป็นเครื่องวัดผู้นำที่ดีมาก เพราะมนุษย์ทุกคนมีความ โลกเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ถ้าผู้นำมีความซื่อสัตย์จะเป็นผู้นำได้นาน อย่หมกมิด อย่าเก็บความลับเรื่องเงินไว้คนเดียว โอกาส พลาดเรื่องเงินจะเป็นอันตรายมาก ผู้นำอย่าถือเงิน จับเงิน หรือซื้อของ วัสดุ อุปกรณ์ด้วยตนเอง ไม่ใช่หน้าที่ ควรให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ร่วมงานเป็นผู้ทำในรูปของคณะกรรมการ

8. กล้าตัดสินใจ และให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการคิด รับรู้ รับทราบ ให้ ข้อมูลข่าวสาร ร่วมกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการคิด เวลามีคนถามต้องตอบได้ "ต้องเป็นหนึ่ง เดียว" เท่านั้น ไม่มีสองในหน่วยงานหรือองค์กร

9. ไม่หวงอำนาจ ให้กระจายอำนาจและมอบหมายหน้าที่ให้พร้อมๆกับมอบ อำนาจในการปฏิบัติงานเป็นฝ่าย/แผนก/หมวด/งาน เป็นการมอบหมายภารกิจหรืองานสำคัญให้ ผู้ร่วมงานไปปฏิบัติ โดยผู้นำคอยหมั่นกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ดูแลอยู่ห่างๆ อย่าไปจุ่นจ้าน ชี้นั่น ชี้นี่อยู่ตลอดเวลา อันจะเป็นผลให้ผู้ร่วมงานไม่มั่นใจ ซึ่งต่อไปจะไม่กล้าทำงาน ทำให้งานเสียทั้ง ระบบได้ "ผู้มอบอำนาจคือผู้มีอำนาจที่แท้จริง"

10. ให้ขวัญ กำลังใจ แก่ผู้ร่วมงานอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม รู้เห็นถึงความสามารถ และฝีมือของผู้ร่วมงาน เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจ ให้ถูกคน ถูกงาน และทั่วถึง

11. เป็นนักแก้ปัญหา เมื่อมีปัญหา และเหตุการณ์เร่งด่วนเกิดขึ้น ผู้บริหารต้องแสดงความรู้สึกที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา นั้น ไม่ใช่โยนปัญหาให้ผู้ร่วมงานไปจัดการกันเอง กล่าวรับผิดชอบ กล่าวหาญพอที่จะผจญปัญหาอย่างนี้ปัญหา ดังคำที่ว่า “ปัญหาเขามีไว้ให้แก้ ไม่ใช่มีไว้ให้แบก” ปัญหามีไว้ทดสอบความสามารถของผู้นำ ต้องเลี้ยงบำเคียงโหล่งกับผู้ร่วมงาน อย่าปล่อยให้ผู้ร่วมงานแก้ปัญหาเร่งด่วนนั้นแบบไม่มีที่ปรึกษา จะทำให้ได้ “ใจ” ของผู้ร่วมงาน ต่อไปผู้ร่วมงานก็จะทำงานแบบ “ถวายเป็น” ให้ได้

12. พัฒนาตนเอง และนำตนเองไปสู่ความสำเร็จที่สูงสุด และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้นำต้องแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่เสมอ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพราะหน้าที่สำคัญของผู้นำคือ การตัดสินใจสั่งการ ซึ่งต้องใช้ข้อมูลข่าวสารถึง 90 เปอร์เซ็นต์ ใช้ความรู้และประสบการณ์เพียง 10 เปอร์เซ็นต์ และมีผลแห่งความสำเร็จหรือล้มเหลวรอคอยอยู่ ผู้นำไม่มีสิทธิ์ตัดสินใจพลาด มีแต่คำว่า “ถูกต้องเท่านั้น” จึงจะทำให้องค์กรพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลในที่สุด

13. ต้องยึดระบบระเบียบ รักษาระบบหรือวัฒนธรรมขององค์กรให้ดี ทำงานให้ได้ดี ปราศจากปัญหาและแสวงหาให้เกิดผลผลิตสูงสุด ด้วยการปฏิบัติภารกิจภายในขอบเขตที่กำหนดให้ และ/หรือนอกจากภาระหน้าที่ดังกล่าว ต้องกล้าที่จะคิดสร้างสรรค์และพัฒนางานในทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย

14. ต้องช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง คอยเป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา ประสานหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน และพัฒนาผู้ร่วมงานอย่างต่อเนื่อง มีการให้อภัยผู้ร่วมงานเมื่อทำผิดพลาด เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน เป็น “ผู้นำนักบุญ” มีความเกรงใจผู้ร่วมงาน จัดตั้งกองทุน มูลนิธิ และ สมาคม ไว้คอยสนับสนุนส่งเสริมเป็นสวัสดิการแก่ผู้ร่วมงานหรือหน่วยงานและพัฒนาคุณภาพผู้ร่วมงาน ให้มีความก้าวหน้า มีความสงบสุข

15. มีความสามารถทางด้านศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน สามารถใช้คนอื่นให้ทำบางอย่างตามเป้าหมายและแนวทางที่ตนวาดฝันหรือคาดคะเนเองได้ มีอัจฉริยภาพของผู้นำที่ประกอบขึ้นด้วยคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ตั้ง

สรุป จะเห็นว่า คุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์ในยุคปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แสวงหาได้ สร้างสรรค์ให้บังเกิดขึ้นได้ “เป็นพรแสวง ไม่ใช่พรสวรรค์” ให้สรรสร้างหาความสุขกับงานในหน้าที่ให้มากที่สุดและดีที่สุดในชีวิต ให้พัฒนาตนเองแล้วนำมาเป็นแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาหน่วยงานของตนเอง ผู้นำควรหลีกเลี่ยงการมุ่งมั่นสร้างความสำเร็จในตำแหน่งให้กับตนเอง บนพื้นฐานของความคิดสะสม เบียดเบียน ที่มุ่งสร้างการร้ายทางวัตถุนิยมแต่ “มีจิตใจที่ยากจน” เป็นการใ้ภาวะผู้นำที่ไม่ถูกทิศทาง ซึ่งเป็นหนทางเสื่อมสำหรับผู้นำในที่สุด

เกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมทางการศึกษา ตั้งแต่วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น (ตามที่ประกาศกำหนดในกฎกระทรวง) จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงและได้รับการยอมรับ ครุสภา ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาเอาไว้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2542. 22 - 29)

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา หมายถึงการเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ ได้แก่ การเป็นผู้ริเริ่ม ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมจัดงานหรือกิจกรรม รวมทั้งการเป็นผู้เสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานขององค์กร เพื่อให้สมาชิกยอมรับและเห็นคุณค่าประโยชน์ของผู้บริหารที่มีต่อการพัฒนาองค์กร ตลอดจนการนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยส่วนรวม

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน หมายถึงมีการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ เพื่อผลการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย การตัดสินใจของผู้บริหารต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผลของการกระทำ เนื่องจากการตัดสินใจของผู้บริหารมีผลต่อองค์กร โดยส่วนรวม ผู้บริหารจึงต้องเลือกแต่กิจกรรมที่จะนำไปสู่ผลดี ผลทางบวก ผลต่อการพัฒนาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และระมัดระวังไม่ให้เกิดผลทางลบ โดยมีได้ตั้งใจ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ ความศรัทธา และความรู้สึกรับผิดชอบที่พึงได้ของบุคคลทั้งปวง

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การเป็นผู้บริหารมีอาชีพต้องหาวิธีพัฒนาผู้ร่วมงาน โดยการศึกษา จุดเด่น จุดด้อยของผู้ร่วมงานกำหนดจุดพัฒนาของแต่ละคน และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับการพัฒนาด้านนั้น ๆ แล้วใช้เทคนิคการบริหารและการนิเทศภายในให้ผู้ร่วมงานได้ลงมือปฏิบัติจริง และลงมือปฏิบัติจนเป็นผลให้ศักยภาพของผู้ร่วมงานเพิ่มพูนพัฒนาก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง นำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การวางแผนงานขององค์กร ได้อย่างมียุทธศาสตร์ เหมาะสมกับเงื่อนไขข้อจำกัดของผู้เรียน ครู ผู้ร่วมงานชุมชน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง เป้าหมายของการพัฒนา เมื่อนำไปปฏิบัติจะเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง แผนงานต้องมีกิจกรรมสำคัญที่นำไปสู่ผลของการพัฒนา ความสอดคล้องของเป้าหมายกิจกรรม และผลงานถือเป็นคุณภาพสำคัญที่นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูง มีความคุ้มค่าและเกิดผลอย่างแท้จริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น เป็นลำดับ หมายถึง การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องมีความรู้ในการบริหารแนวใหม่ๆ เลือกและปรับปรุง ใช้นวัตกรรมได้หลากหลายตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข ข้อจำกัดของวงเงินและองค์กร จนนำไปสู่ผลได้จริงเพื่อให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ผู้ร่วมงานทุกคน ได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ มีความภาคภูมิใจในผลงานร่วมกัน

มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวร หมายถึง การเลือกและใช้กิจกรรมการบริหารที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของบุคลากรและองค์กร จนบุคลากรมีนิสัยในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และต้องมีความเพียรพยายาม กระตุ้น ชักจูง ทำทนาย ให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ชื่นชมผลสำเร็จเป็นระยะๆ โดยเริ่มจากการริเริ่ม การร่วมพัฒนา การสนับสนุนข้อมูล และให้กำลังใจให้บุคลากรศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติ และปรับปรุงงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นค่านิยมในการพัฒนางานตามภาวะปกติอันเป็นบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาของบุคลากรและองค์กร รวมทั้งบุคลากรทุกคนชื่นชมและศรัทธาในความสามารถของตน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ หมายถึง มีความสามารถนำเสนอผลงานที่ได้ทำสำเร็จแล้วด้วยการรายงานผลที่แสดงถึงการวิเคราะห์งานอย่างรอบคอบ ครอบคลุม การกำหนดงานที่จะนำไปสู่ผลแห่งการพัฒนา การลงมือปฏิบัติจริง และผลที่ปรากฏมีหลักฐานยืนยันชัดเจน การนำเสนอรายงานเป็น โอกาสที่ผู้บริหารจะได้คิดทบทวนถึงงานที่ได้ทำไปแล้วว่ามีข้อจำกัดผลดี ผลเสีย และผลกระทบที่มีได้ระวางไว้ อย่างไร ถ้าผลงานเป็นผลดีจะชื่นชม ภาคภูมิใจได้ในส่วนใด นำเสนอให้เป็นที่ประ โยชน์ต่อผู้อื่นได้อย่างไร ถ้าผลงานยังไม่สมบูรณ์จะปรับปรุงเพิ่มเติมได้อย่างไร และจะนำประสบการณ์ที่ได้พบไปใช้ประโยชน์ในการทำงานต่อไป อย่างไร คุณประโยชน์อีกประการหนึ่งของรายงานที่ดี คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการประเมินตนเอง รวมทั้งการทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชมของผู้ร่วมปฏิบัติงานทุกคน การที่ผู้ปฏิบัติงานได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถและศักยภาพของตน เป็นขั้นตอนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะนำไปสู่การรู้คุณค่าแห่งตน

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การทำหน้าที่แนะนำ ดักเตือน ควบคุม กำกับดูแล บุคลากรในองค์กร การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดี ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี มิฉะนั้น คำแนะนำ ดักเตือน หรือการกำกับดูแลของผู้บริหารจะขาดความสำคัญ ไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร ผู้บริหารที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน เช่นด้านคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ และบุคลิกภาพ จะมีผลสูงต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการบริหารงาน จนสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยดีด้วยความพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การเป็นบุคลากรสำคัญของสังคมหรือชุมชนที่สามารถจะชี้แนะแนวทางการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าตามทิศทางที่ต้องการผู้บริหารมีอาชีพต้องร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในการเสนอแนวทางปฏิบัติแนะนำปรับปรุงการปฏิบัติ และแก้ปัญหาของชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดผลดีต่อสังคมส่วนรวม ในลักษณะร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ พร้อมทั้งยอมรับความสามารถ รับฟังความคิดเห็นและเปิด โอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยและการร่วมมือกันในสังคม นำไปสู่การยอมรับและศรัทธาอย่างภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง ความเป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย ทันโลก รู้กว้างขวาง และมองไกล ผู้บริหารมีอาชีพจึงต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน โลกทุก ๆ ด้าน จนสามารถสนทนากับผู้อื่นด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และนำข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับ มาใช้ในการพัฒนางานและผู้ร่วมงาน การตื่นตัว การรับรู้ และการมีข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเหล่านั้นนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาแล้ว ยังนำมาซึ่งการยอมรับและความรู้สึกเชื่อถือของผู้ร่วมงาน อันจะเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ลึกซึ้งต่อเนื่องต่อไป

มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ หมายถึง การสร้างวัฒนธรรมขององค์กร ด้วยการพูดนำ ปฏิบัตินำ และจัดระบบงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม โดยการให้รางวัลแก่ผู้ที่ได้ทำงานได้สำเร็จแล้ว จนนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เอง พัฒนาได้เองของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้บริหารมีอาชีพจึงต้องแสดงออกอย่างชัดเจน และสม่ำเสมอเกี่ยวกับวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีความมั่นใจในการปฏิบัติจนสามารถเลือกการกระทำที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม แสดงออกและชื่นชมได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารจึงต้องสร้างความรู้สึกระหว่างความสำเร็จให้แก่บุคลากรแต่ละคนและทุกคน จนเกิดภาพความเป็นผู้นำในทุกระดับ นำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ หมายถึง ต้องเป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้สอดคล้อง สมดุลและเสริมสร้างซึ่งกันและกัน ผู้บริหารมีอาชีพจึงต้องค้นคว้าอยู่เสมอมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และกล้าที่จะตัดสินใจดำเนินการเพื่อผลในอนาคต อย่างไรก็ตามการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงนี้ ย่อมเป็นสิ่งประกันได้ว่าการเสี่ยงในอนาคตจะมีโอกาสผิดพลาดน้อยลง การที่องค์กรปรับได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ ย่อมเป็นผลให้องค์กรพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความก้าวหน้าของโลกตลอดไป

สรุป มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ทั้ง 12 มาตรฐาน เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพและเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิรัช ส่องสว่าง (2543, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถม ศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏดังนี้ 1.1 ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการบริหารงาน และด้านวิชาการ ตามลำดับ 1.2 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการบริหารงาน และด้านวิชาการตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์โดยภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ปรากฏดังนี้ 3.1 จำแนกตามประเภทการณ์ในการบริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ

.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ปรากฏดังนี้ 4.1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พินิจเทศ โลกทอง (2544, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงแก่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของพนักงานครูเทศบาลใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 ในด้านความรู้ ด้านความเหมาะสม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านบริการสังคม ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่าพนักงานครูเทศบาลมีทัศนะต่อคุณลักษณะทุกด้าน ในระดับมาก ยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรมมีทัศนะต่อคุณลักษณะในระดับมากที่สุด โดยมีทัศนะต่อคุณลักษณะสูงสุดแต่ละด้านคือ ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบวินัยของข้าราชการ ด้านความสามารถ ได้แก่ มีความสามารถในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นจนได้รับผลดี ด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่จะริเริ่มพัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ ด้านบริการสังคม ได้แก่ นำโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีอันดีงามของสังคมในท้องถิ่น ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ มีการแต่งกายสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะสุภาพเรียบร้อย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ยึดหลักความถูกต้องหรือหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน และผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของพนักงานครูเทศบาล พบว่ามีทัศนะต่อคุณลักษณะทุกด้านในระดับมากที่สุด โดยมีทัศนะสูงแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและงานด้านวิชาการ ด้านความสามารถ ได้แก่ มีความสามารถในการวางบุคลากร ได้เหมาะสมกับงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่จะริเริ่มพัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ ด้านบริการสังคม ได้แก่ ให้ความสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนตามภารกิจของชุมชน ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ มีความอดทน อดทน รู้จักควบคุมอารมณ์ได้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ยึดหลักความถูกต้องหรือหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7 จำแนกตามเพศ มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของ ผู้บริหาร โรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

ผู้บริหาร โรงเรียน ไม่แตกต่างกัน 4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานครูเทศบาลใน
โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 จำแนกตามอายุ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของ
ผู้บริหาร โรงเรียน ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิริพันธ์ มั่นทน (2545, บทคัดย่อ) ได้วิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนตาม ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ
ครูผู้สอน โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความ
คิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
เอกชน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้าน การบริหารงานที่มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรพต พันธุ์หินกอง (2547, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการ
ศึกษาวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะความรู้ความสามารถ
ในการบริหาร ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ
ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ร้อยเอ็ด ที่ทำการสอนอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

แมกนุสัน (Magnuson, 1971, 133-A) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้จัดการ โรงเรียน
ที่ประสบผลสำเร็จในประเทศสหรัฐอเมริกา โคนจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการ โรงเรียนออกเป็น
2 ลักษณะ คือ คุณลักษณะด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะด้านส่วนตัว สรุปคุณลักษณะได้ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีดังนี้ มีความสามารถคิดต่อและเข้ากับผู้อื่น ได้ดี
มีความรู้ในสาขาวิชาชีพอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ให้ผู้ร่วมงาน
มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

2. คุณลักษณะส่วนตัว มีดังนี้ มีวิจารณ์ญาณและมีความยุติธรรม มีความ
ซื่อสัตย์และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้ใช้สติ ไม่ใช่อารมณ์ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์
ขันมีใจกว้างและเปิดเผย

กูดฮาร์ท (Goodhart, 1991, 211) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เป็นผู้นำและประสิทธิผลของโรงเรียน ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการณ์เป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์และสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน เครื่องมือวัดประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ความสำเร็จทางงานวิชาการ ความสำเร็จของโรงเรียนความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร และยังพบว่า การบริหารงานของผู้บริหารที่มีพฤติกรรมเน้นงานวิชาการมากที่สุด จะเป็นสิ่งสำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและงานวิชาการ

มาริลินและลินดา (Marilyn & Linda, 1994, 201) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในเมืองกับผู้บริหารสถานศึกษาในชนบท พบว่าทั้งผู้บริหารในเมืองและในชนบทมีลักษณะความเป็นผู้นำคล้ายคลึงกัน ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีความพอใจในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาโรงเรียนและชุมชน ซึ่งจะสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารทั้งสองกลุ่มให้คุณค่าเป็นอันดับแรก ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร และการประพฤติปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะด้านต่างๆ ของการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ แห่งความเป็นผู้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาซึ่งผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาตนเองไปสู่ความก้าวหน้าผ่านขั้นตอนของการพัฒนาการทางอาชีพ

ฟริค (Frick, 1996, 1412-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผู้บริหารกับการเปลี่ยนแปลงปัญหาและการจัดการควบคุมที่มีความรู้สึกว่าตนเองเหนือ จำต้องใช้อำนาจในการศึกษาภาวะผู้นำว่าใครมีคุณสมบัติตามกฎเกณฑ์เป็นผู้เปลี่ยนรูปแบบระบบเพิ่ม เรียกร้องมาเกินควร ความต้องการเป็นมิตรในการศึกษาวัตถุประสงค์พรรณนาภาวะผู้นำ การปรับตัวลักษณะ การปรับตัวลักษณะดีมากกว่าลักษณะเฉพาะผู้นำ 4 อย่าง คือ โครงสร้าง-มนุษยสัมพันธ์ การเมือง และสัญลักษณ์ ในการศึกษาสำรวจลักษณะสำคัญในภาวะผู้นำ ความอดสาหะในการเตรียมความพร้อมในเขต โรงเรียนและภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลง วิธีการและหลักการเป็นมูลเหตุเป็นการพรรณนางานวิจัย ความแตกต่างในภาวะผู้นำมีลักษณะยกย่องมาเป็นพื้นฐานประสานการณ์เหนือกว่าผู้อื่น เปลี่ยนแปลงตัวบุคคล โดยเฉพาะในการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้สึเหนือกว่าผู้อื่น

ลิปสกี (Lipsky, 1996, 1514-A) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารพฤติกรรมของผู้นำ (ภาวะผู้นำ) ในโอกาสทองของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและพฤติกรรมในตัวบุคคลที่ประสบความสำเร็จเฉพาะภาวะผู้นำจากงานวิจัยที่มีความก้าวหน้า มีอำนาจโน้มน้าวเครือข่ายเพิ่มเงินเดือน วางแผนให้ความสมหวังของผู้นำที่มีประสิทธิภาพในการประเมินพฤติกรรมเชื่อมกันในการบริหารจัดการภาวะผู้นำฝึกฝน วิธีการให้เงินเดือนให้ความสำคัญผู้บริหารจัดการมีไหวพริบเฉียบแหลมระดับประเทศ จากตัวอย่างงานวิจัยในปี ค.ศ. 1996 ผู้บริหารจัดการ

บริหารเชิงวิชาชีพ อัตราความดี พฤติกรรมผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้ร่วมงานมีเกณฑ์การบริหาร
เปลี่ยนแปลงคือ หัวใจของการบริหารมนุษย์ พฤติกรรมการปฏิบัติ ประสิทธิภาพ ซึ่งยืนยันการ
สำรวจตรวจค้นพยากรณ์ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์เน้นการประเมิน โดยการปฏิบัติ
เป็นหน้าที่สำคัญผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ

ทาลฟี (Taff, 1998, 4286-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทพฤติกรรมของผู้บริหารและ
ความสำเร็จของโรงเรียน โดยศึกษาเพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหาร
โรงเรียนจากครู 536 คน ใน 25 โรงเรียน เป็นครูที่สอนเต็มเวลาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐ
อลาบามา สหรัฐอเมริกา พบว่า บทบาทพฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียน มีผลต่อการประสพ
ผลสำเร็จของโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารตาม
ภารกิจของโรงเรียนจะสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องตระหนัก
ในบทบาทและหน้าที่ของตน มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ การรู้จักบริหาร
ความเปลี่ยนแปลง มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย มีความเป็น
ประชาธิปไตย การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาคุณลักษณะ
ของผู้บริหารอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร
และนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในโอกาสต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2,069 คน จำแนกเป็น

1.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 668 คน

1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 1,052 คน

1.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 349 คน

สำหรับรายละเอียดของจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปีการศึกษา 2551 ปรากฏไว้ในตาราง 1 (ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4, 2551, 10)

ตาราง 1 จำนวนประชากรครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2551

ที่	อำเภอ	ประชากร			
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
1	สตึก	164	420	134	718
2	คูเมือง	180	200	69	449
3	พุทไธสง	34	185	56	275
4	นาโพธิ์	130	55	47	232
5	บ้านใหม่ไชยพจน์	130	42	21	193
6	แกลง	30	150	22	202
	รวม	668	1,052	349	2,069

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

2.1 แบ่งกลุ่มสถานศึกษาในแต่ละอำเภอเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน (Stratified Random Sampling) คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

2.2 กำหนดโควตาตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 2 โรงเรียนจากทุกอำเภอแล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดละ 12 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 36 โรงเรียน

2.3 ทำการสุ่มครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนให้กระจายตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจะได้จำนวนครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งได้ดังนี้ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 66 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 210 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 51 คน รวม จำนวน 327 คน ปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ที่	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1	สตึก	16	148	20	184
2	คูเมือง	18	18	10	46
3	พุทไธสง	5	14	8	27
4	นาโพธิ์	11	4	7	22
5	บ้านใหม่ไชยพจน์	11	2	3	16
6	แคนดง	5	24	3	32
	รวม	66	210	51	327

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 100)

คะแนน

ความคิดเห็น

5

มีความคิดเห็นมากที่สุด

4

มีความคิดเห็นมาก

3

มีความคิดเห็นปานกลาง

2

มีความคิดเห็นน้อย

1

มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบ เสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เช่น เอกสารของ กรมวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากตำรา ของ ประยูร อายานาม (2538, 105-106) : พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2540, 85-86) และ บุญชม ศรีสะอาด (2545, 38-40)

2.3 สร้างแบบสอบถาม และนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบพิจารณาทั้งนี้เพื่อให้ ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมและตรงสภาพเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 นายทำนอง วรรณ โกลธร วุฒิ อ.ม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต) ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าม่วง ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และ ความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4.2 นายอดุลย์ ก้อนคำใหญ่ วุฒิ อ.ม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต) ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และ ความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4.3 นายสมชาย ไกรสุทธิกานต์ วุฒิ ศษ.ม. (การวัดผลและการประเมินผล การศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบ้านหนองแวง ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และ ความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.6 นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการหาอำนาจเงินนกราชข้อ

2.7 ทำอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อหาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบหาความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือต่ำกว่า เมื่อค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 50 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.792 ถึง 6.439

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9544 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอนหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากครูผู้สอน หรืออื่นๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่งแบบสอบถามไปที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 327 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล และนัดหมายขอรับคืนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังแจกแบบสอบถาม 1 สัปดาห์

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามแต่ละโรงเรียน และตรวจสอบความสมบูรณ์ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 327 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์ในการตอบ และจำแนกตามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกต่อการกรอกข้อมูลในการวิเคราะห์

2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลด้วยการบันทึกข้อมูลลงในแผ่นซีดี

4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยกรรมแจกแจงความถี่
หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะ
ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย
(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้าน โดยภาพรวม
แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 100)

ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น
4.51-5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธี
ของเชฟเฟ้ (Scheffe) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content
Analysis) โดยจัดคำตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็น
ตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายชื่อตาม
วิธีการของ t-test โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2 + s_L^2}{n}}}$$

- เมื่อ \bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 \bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 s_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 s_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน แทนจำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของ ครอนบาค

(Cronbach)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

3.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.2 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2536, 119)

$$CV_{it} = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผู้วิจัยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการรายงานผลการวิเคราะห์มีดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - Distribution
P-value	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	327	100
1. ขนาดโรงเรียน		
1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	66	20.20
1.2 โรงเรียนขนาดกลาง	210	64.20
1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	51	15.60
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
2.1 ไม่เกิน 10 ปี	141	43.10
2.2 11 - 20 ปี	112	34.30
2.3 20 ปีขึ้นไป	74	22.60

จากตาราง 3 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 327 คน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.20 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 20.20 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.10 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.30

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะ
ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปรากฏดังตาราง 4 ถึง
21 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวม
และรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านบุคลิกลักษณะ	4.61	0.19	มากที่สุด	5
ด้านความเป็นผู้นำ	4.62	0.19	มากที่สุด	4
ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.60	0.20	มากที่สุด	6
ด้านความสามารถในการบริหาร	4.74	0.21	มากที่สุด	2
ด้านการยอมรับสื่อ ICT	4.59	0.17	มากที่สุด	7
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.76	0.21	มากที่สุด	1
ด้านส่วนตัวและครอบครัว	4.67	0.16	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย	4.65	0.17	มากที่สุด	-

จากตาราง 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของ
ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.069) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน
โดย ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.16) รองลงมา ด้านความสามารถ
ในการบริหาร ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.17) และด้านส่วนตัวและครอบครัว ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.16)
ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.21)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ	4.61	0.19	มากที่สุด	(5)
1. มีกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่	4.48	0.55	มาก	6
2. มีการแต่งกายเหมาะสมกับวัย และถูกต้องตามกาลเทศะ	4.53	0.57	มากที่สุด	4
3. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	4.49	0.50	มาก	5
4. มีความอดทนอดกลั้น มีจิตใจที่เข้มแข็ง	4.65	0.47	มากที่สุด	3
5. ปฏิบัติคนเสมอต้นเสมอปลาย	4.49	0.60	มาก	5
6. รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	4.73	0.44	มากที่สุด	2
7. มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ	4.80	0.39	มากที่สุด	1
คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ	4.62	0.20	มากที่สุด	(4)
8. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.30	0.69	มาก	7
9. มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.40	0.68	มาก	6
10. รู้จักใช้ไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์	4.72	0.44	มากที่สุด	3
11. ให้ความสำคัญและยกย่องผู้ร่วมงาน	4.89	0.30	มากที่สุด	1
12. รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน	4.62	0.52	มากที่สุด	4
13. สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ดี	4.58	0.49	มากที่สุด	5
14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.84	0.36	มากที่สุด	2
คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ	4.60	0.21	มากที่สุด	(6)
15. มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง	4.88	0.31	มากที่สุด	1
16. มีความรู้และความสามารถในการนิเทศการสอนและการนิเทศภายใน	4.67	0.46	มากที่สุด	3
17. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน	4.31	0.72	มาก	6

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
18. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.54	0.49	มากที่สุด	5
19. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา	4.30	0.65	มาก	7
20. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน	4.79	0.40	มากที่สุด	2
21. ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาอยู่เสมอ	4.61	0.51	มากที่สุด	4
คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร	4.74	0.17	มากที่สุด	(2)
22. มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบุงาน	4.69	0.46	มากที่สุด	5
23. สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.76	0.42	มากที่สุด	2
24. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ	4.65	0.47	มากที่สุด	6
25. สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.72	0.44	มากที่สุด	4
26. มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี	4.87	0.33	มากที่สุด	1
27. ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด	4.75	0.42	มากที่สุด	3
28. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	4.75	0.42	มากที่สุด	3
คุณลักษณะด้านการยอมรับสื่อ ICT	4.56	0.21	มากที่สุด	(7)
29. มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี	4.23	0.74	มาก	7
30. มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน	4.55	0.58	มากที่สุด	4
31. มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT	4.74	0.45	มากที่สุด	2

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
32. มีการนำICTมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน	4.81	0.42	มากที่สุด	1
33. จัดหาอุปกรณ์ด้านICTมาให้พอเพียงกับความต้องการ	4.46	0.55	มาก	6
34. นำความรู้และวิทยาการใหม่ๆมาใช้ในการบริหาร	4.64	0.49	มากที่สุด	3
35. มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี	4.49	0.42	มาก	5
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.76	0.16	มากที่สุด	(1)
36. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน	4.66	0.47	มากที่สุด	7
37. ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค	4.72	0.44	มากที่สุด	6
38. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน	4.87	0.33	มากที่สุด	1
39. เป็นคนมองโลกในแง่ดี	4.74	0.43	มากที่สุด	4
40. พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล	4.77	0.42	มากที่สุด	3
41. พิจารณาความดีความชอบผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรมโดยถือผลงานเป็นหลัก	4.74	0.43	มากที่สุด	4
42. การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	4.81	0.39	มากที่สุด	2
คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว	4.67	0.16	มากที่สุด	(3)
43. มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อุ่น	4.33	0.68	มาก	8
44. สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานออกจากกันได้	4.43	0.67	มาก	7
45. มีความประพฤติดี	4.73	0.44	มากที่สุด	5
46. มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง	4.89	0.30	มากที่สุด	1
47. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว	4.75	0.42	มากที่สุด	4
48. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	4.55	0.54	มากที่สุด	6

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
49. เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว	4.82	0.41	มากที่สุด	3
50. เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน	4.87	0.33	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.65	0.17	มากที่สุด	-

จากตาราง 5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นรายข้อ พบว่า

คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ ข้อ 1, 3 และ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.39) รองลงมา คือ ข้อ 6 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.44) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 มีกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.55)

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ข้อ 8 และ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 11 ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.30) รองลงมา คือ ข้อ 14 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 8 มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.69)

คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ ข้อ 17 และ 19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.88$, S.D.=0.31) รองลงมา คือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 19 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.65)

คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 26 มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.87$, S.D.=0.33) รองลงมา คือ ข้อ 23 สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 24 จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.47)

คุณลักษณะด้านการยอมรับใช้ ICT ข้อ 29, 33 และ 35 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 32 มีการนำICTมาใช้ในการจัดระบบ

สารสนเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.42$) รองลงมา คือ ข้อ 31 มีการสนับสนุนบุคลากร
 ในโรงเรียนด้านการอบรมICT ($\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.45$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 26 มี
 ความรู้ด้านICTเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.74$)

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 ได้แก่ ข้อที่ 38 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.33$) รองลงมา คือ ข้อ
 42 การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.39$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำสุด คือ ข้อ 36 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.47$)

คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว ข้อ 43 และ 44 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ
 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง
 ($\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.30$) รองลงมา คือ ข้อ 50 เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.33$)
 สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 44 สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานออกจากกันได้
 ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.67$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน ตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน												
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่						
	\bar{X}	S.D.	อันดับ	\bar{X}	S.D.	อันดับ	\bar{X}	S.D.	อันดับ	ความหมาย	S.D.	อันดับ	
ด้านบุคลิกลักษณะ	4.52	0.19	มากที่สุด	4.60	0.18	มากที่สุด	4.67	0.19	มากที่สุด	4.67	0.19	มากที่สุด	5
ด้านความเป็นผู้นำ	4.62	0.20	มากที่สุด	4.63	0.19	มากที่สุด	4.58	0.22	มากที่สุด	4.58	0.22	มากที่สุด	7
ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.51	0.24	มากที่สุด	4.59	0.20	มากที่สุด	4.69	0.17	มากที่สุด	4.69	0.17	มากที่สุด	3
ด้านความสามารถในการบริหาร	4.69	0.15	มากที่สุด	4.76	0.17	มากที่สุด	4.74	0.17	มากที่สุด	4.74	0.17	มากที่สุด	2
ด้านการยอมรับสื่อ ICT	4.50	0.23	มากที่สุด	4.61	0.20	มากที่สุด	4.65	0.20	มากที่สุด	4.65	0.20	มากที่สุด	6
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.72	0.14	มากที่สุด	4.77	0.16	มากที่สุด	4.75	0.16	มากที่สุด	4.75	0.16	มากที่สุด	1
ด้านส่วนตัวและครอบครัว	4.63	0.18	มากที่สุด	4.69	0.15	มากที่สุด	4.68	0.17	มากที่สุด	4.68	0.17	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.59	0.89	มากที่สุด	4.66	0.76	มากที่สุด	4.68	0.57	มากที่สุด	4.68	0.57	มากที่สุด	-

จากตาราง 6 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.89) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้าน
คุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.14) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ($\bar{X}=4.69$,
S.D.=0.15) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.23)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้าน
คุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.16) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ($\bar{X}=4.76$,
S.D.=0.17) ด้านส่วนตัวและครอบครัว ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.15) ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X}=4.63$,
S.D.=0.19) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.20)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้าน
คุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.16) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ($\bar{X}=4.74$,
S.D.=0.17) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.22)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านบุคลิกลักษณะ โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก					ขนาดกลาง					ขนาดใหญ่	
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. มีริยาทำาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่	4.28	0.65	มาก	4.50	0.52	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด
2. มีการแต่งกายเหมาะสมกับวัย และถูกต้องตามกาลเทศะ	4.40	0.60	มาก	4.53	0.57	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด
3. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	4.54	0.50	มากที่สุด	4.42	0.49	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
4. มีความอดทนอดกลั้น มีจิตใจที่เข้มแข็ง	4.65	0.48	มากที่สุด	4.65	0.47	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด
5. ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย	4.25	0.68	มาก	4.52	0.58	มากที่สุด	4.56	0.50	มากที่สุด	4.56	0.50	มากที่สุด
6. รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	4.66	0.47	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด
7. มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ	4.84	0.36	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.52	0.19	มากที่สุด	4.60	0.18	มากที่สุด	4.67	0.19	มากที่สุด	4.67	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 7 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามขนาดของโรงเรียน
ด้านบุคลิกลักษณะ

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1, 2 และ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36) รองลงมาคือ
ข้อ 6 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.47) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5
ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ICT ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.68)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.18) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 และ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) รองลงมาคือ
ข้อ 6 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.43) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 4 มี
สุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.49)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 6 รู้จักใช้
เหตุผลในการแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.41) รองลงมาคือ ข้อ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพ
กฎระเบียบ ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอ
ปลาย ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.50)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน									
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
8. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.53	0.50	มากที่สุด	4.24	0.71	มาก	4.23	0.78	มาก	
9. มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.33	0.70	มาก	4.46	0.67	มาก	4.25	0.71	มาก	
10. รู้จักใช้ไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์	4.74	0.44	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด	
11. ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน	4.89	0.31	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	4.88	0.32	มากที่สุด	
12. รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน	4.53	0.58	มากที่สุด	4.67	0.46	มากที่สุด	4.54	0.61	มากที่สุด	
13. สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ดี	4.53	0.50	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด	
14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.81	0.38	มากที่สุด	4.85	0.35	มากที่สุด	4.86	0.34	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	4.62	0.20	มากที่สุด	4.63	0.19	มากที่สุด	4.58	0.22	มากที่สุด	

จากตาราง 8 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านความเป็นผู้นำ

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62, S.D.=0.20$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดได้แก่ ข้อ 11 ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.89, S.D.=0.31$) รองลงมาคือ ข้อ 14
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.81, S.D.=0.38$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9
มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ($\bar{X}=4.33, S.D.=0.70$)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63, S.D.=0.19$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 8 และ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 11 ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.90, S.D.=0.30$) รองลงมาคือ ข้อ
14 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.85, S.D.=0.35$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 มี
ความสามารถในการจูงใจผู้อื่น ($\bar{X}=4.24, S.D.=0.71$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58, S.D.=0.22$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 8 และ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 11 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.88, S.D.=0.32$) รองลงมาคือ
ข้อ 14 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.86, S.D.=0.34$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8
มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น ($\bar{X}=4.23, S.D.=0.78$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในด้านความรู้ทางวิชาการ โดยรวมและรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน									
	ขนาดเล็ก				ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่	
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
15. มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง	4.83	0.37	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	4.92	0.27	มากที่สุด	
16. มีความรู้และความสามารถในการนิเทศการสอนและการนิเทศภายใน	4.63	0.48	มากที่สุด	4.67	0.46	มากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด	
17. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน	4.09	0.77	มาก	4.34	0.73	มาก	4.47	0.54	มาก	
18. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.54	0.50	มากที่สุด	4.51	0.50	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด	
19. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา	4.28	0.62	มาก	4.29	0.66	มาก	4.41	0.60	มาก	
20. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน	4.77	0.42	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด	4.88	0.32	มากที่สุด	
21. ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาอยู่เสมอ	4.37	0.62	มาก	4.64	0.47	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	4.51	0.24	มากที่สุด	4.59	0.20	มากที่สุด	4.69	0.17	มากที่สุด	

จากตาราง 9 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านความรู้ทางวิชาการ

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51, S.D.=0.28$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 17, 19 และ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.83, S.D.=0.37$)
รองลงมาคือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.77, S.D.=0.42$) สำหรับ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน
($\bar{X}=4.09, S.D.=0.77$)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59, S.D.=0.20$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 17 และ 19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.90, S.D.=0.30$)
รองลงมาคือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.77, S.D.=0.41$) สำหรับ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา
($\bar{X}=4.29, S.D.=0.66$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69, S.D.=0.17$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 17 และ 19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.92, S.D.=0.27$)
รองลงมาคือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.88, S.D.=0.32$) สำหรับ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา
($\bar{X}=4.47, S.D.=0.54$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านความสามารถในการบริหาร โดยรวมและรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน									
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
22. มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน	4.60	0.49	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด	
23. สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.71	0.45	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	
24. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ	4.50	0.50	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	
25. สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.74	0.44	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด	4.62	0.48	มากที่สุด	
26. มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี	4.81	0.38	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด	
27. ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด	4.75	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด	
28. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	4.75	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	4.69	0.15	มากที่สุด	4.76	0.17	มากที่สุด	4.74	0.17	มากที่สุด	

จากตาราง 10 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านความสามารถในการบริหาร

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.15) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 24 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด ได้แก่ ข้อ 26 มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.38)
รองลงมาคือ ข้อ 27 ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.43) และข้อ 28
ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.43) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ
ข้อ 24 จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.50)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.17) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 26 มีการ
จัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.30) รองลงมาคือ ข้อ 23 สามารถจัด
สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.41) สำหรับข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 24 จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.46)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.17) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 26 มี
การจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36) รองลงมาคือ ข้อ 23 สามารถ
จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 25 สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็น
อย่างดี ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.48)

ตาราง II ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพคณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวนความขนาดของโรงเรียน ในด้านการยอมรับสื่อ ICT โดยรวมและรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่					
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย			
29. มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี	4.15	0.76	มาก	4.28	0.73	มาก	4.15	0.75	มาก			
30. มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน	4.37	0.62	มาก	4.56	0.58	มากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด			
31. มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT	4.72	0.44	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด			
32. มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน	4.80	0.40	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด	4.72	0.56	มากที่สุด			
33. จัดหาอุปกรณ์ด้าน ICT มาให้พอเพียงกับความต้องการ	4.33	0.66	มาก	4.45	0.50	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด			
34. นำความรู้และวิทยาการใหม่มาใช้ในการบริหาร	4.51	0.50	มากที่สุด	4.67	0.48	มากที่สุด	4.68	0.50	มากที่สุด			
35. มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี	4.69	0.46	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด			
รวมเฉลี่ย	4.50	0.23	มากที่สุด	4.61	0.20	มากที่สุด	4.65	0.20	มากที่สุด			

จากตาราง 11 ทิศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านการยอมรับสื่อ ICT

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.23) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 29, 30 และ 33 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 32 มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน
($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) รองลงมาคือ ข้อ 31 มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT
($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.44) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี
($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.76)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.20) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 29 และ 33 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 32 มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.83$,
S.D.=0.38) รองลงมาคือ ข้อ 35 มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.41)
สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.73)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.20) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 29 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดได้แก่ ข้อ 35 มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.38) รองลงมาคือ
ข้อ 32 มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.75)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน									
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่					
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
36. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน	4.50	0.50	มาก	4.68	0.46	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด	
37. ส่งเสริมสนับสนุนความจริงใจก้าวหน้าของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค	4.71	0.45	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด	4.62	0.48	มากที่สุด	
38. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน	4.81	0.38	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด	
39. เป็นคนมองโลกในแง่ดี	4.74	0.44	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด	
40. พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล	4.75	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	
41. พิจารณาความดีความชอบผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรมโดยถือผลงานเป็นหลัก	4.69	0.46	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด	
42. การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	4.84	0.36	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	4.72	0.14	มากที่สุด	4.77	0.16	มากที่สุด	4.75	0.16	มากที่สุด	

จากตาราง 12 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านคุณธรรมจริยธรรม

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.14) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 36 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดได้แก่ ข้อ 42 การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36)
รองลงมาคือ ข้อ 38 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.38) สำหรับข้อที่
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 36 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.50)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ 38
ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.30) รองลงมาคือ ข้อ 42 การเป็นผู้มี
ความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 36
มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.46)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 38
ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.38) รองลงมาคือ ข้อ 40 พร้อมรับฟัง
ความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) และ ข้อ 42 การเป็นผู้มีความเป็นธรรม
ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 37 ส่งเสริม
สนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.48)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน									
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
43. มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อบอุ่น	4.54	0.50	มากที่สุด	4.29	0.69	มาก	4.29	0.78	มาก	
44. สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานออกจากกันได้	4.30	0.72	มาก	4.46	0.67	มาก	4.49	0.64	มาก	
45. มีความประพฤติดี	4.68	0.46	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด	
46. มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง	4.89	0.31	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	
47. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว	4.75	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด	
48. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	4.24	0.65	มาก	4.61	0.48	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	
49. เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว	4.84	0.36	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด	4.68	0.61	มากที่สุด	
50. เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน	4.75	0.43	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	4.63	0.18	มากที่สุด	4.69	0.15	มากที่สุด	4.68	0.17	มากที่สุด	

จากตาราง 13 ทิศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านส่วนตัวและครอบครัว

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63, S.D.=0.18$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 44 และ 48 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X}=4.89, S.D.=0.31$) รองลงมา
คือ ข้อ 49 เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X}=4.84, S.D.=0.36$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดคือ ข้อ 48 มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง ($\bar{X}=4.24, S.D.=0.65$)

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69, S.D.=0.15$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 43 และ 44 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X}=4.90, S.D.=0.30$) และข้อ 50
เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.90, S.D.=0.30$) รองลงมาคือ ข้อ 49 เป็นแบบอย่างที่ดีของ
สมาชิกในครอบครัว ($\bar{X}=4.84, S.D.=0.36$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 43 มีชีวิตครอบครัว
ที่ราบรื่น อบอุ่น ($\bar{X}=4.29, S.D.=0.69$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68, S.D.=0.17$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 43 และ 44 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X}=4.90, S.D.=0.30$) และข้อ 50
เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.90, S.D.=0.30$) รองลงมาคือ ข้อ 45 มีความประพฤติดี
($\bar{X}=4.78, S.D.=0.41$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 43 มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อบอุ่น
($\bar{X}=4.29, S.D.=0.78$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี				11-20 ปี				20 ปีขึ้นไป			
	X	S.D.	ความหมาย	อันดับ	X	S.D.	ความหมาย	อันดับ	X	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านบุคลิกลักษณะ	4.58	0.18	มากที่สุด	5	4.61	0.19	มากที่สุด	6	4.59	0.20	มากที่สุด	6
ด้านความเป็นผู้นำ	4.62	0.19	มากที่สุด	4	4.63	0.21	มากที่สุด	4	4.61	0.17	มากที่สุด	5
ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.57	0.22	มากที่สุด	6	4.62	0.21	มากที่สุด	5	4.64	0.17	มากที่สุด	4
ด้านความสามารถในการบริหาร	4.72	0.17	มากที่สุด	2	4.75	0.16	มากที่สุด	2	4.76	0.19	มากที่สุด	1
ด้านการยอมรับสื่อ ICT	4.54	0.22	มากที่สุด	7	4.60	0.18	มากที่สุด	7	4.57	0.16	มากที่สุด	7
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.75	0.16	มากที่สุด	1	4.77	0.17	มากที่สุด	1	4.75	0.14	มากที่สุด	2
ด้านส่วนตัวและครอบครัว	4.65	0.15	มากที่สุด	3	4.70	0.16	มากที่สุด	3	4.67	0.15	มากที่สุด	3
รวม	4.63	0.07	มากที่สุด	-	4.66	0.07	มากที่สุด	-	4.65	0.07	มากที่สุด	-

จากตาราง 14 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีดังนี้

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.63, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (\bar{X} = 4.72, S.D.=0.16) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร (\bar{X} =4.72, S.D.=0.17) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT (\bar{X} =4.54, S.D.=0.22)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.66, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (\bar{X} =4.77, S.D.=0.17) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร (\bar{X} =4.75, S.D.=0.16) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT (\bar{X} =4.60, S.D.=0.18)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.65, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านความสามารถในการบริหาร (\bar{X} =4.76, S.D.=0.19) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (\bar{X} =4.75, S.D.=0.14) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT (\bar{X} =4.57, S.D.=0.16)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประเภทโรงเรียนในการปฏิบัติงาน ในด้านบุคลิกลักษณะ โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี			11-20 ปี			20 ปีขึ้นไป					
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย			
1. มีกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่	4.53	0.54	มากที่สุด	4.47	0.55	มาก	4.40	0.59	มาก			
2. มีการแต่งกายเหมาะสมกับวัย และถูกต้องตามกาลเทศะ	4.43	0.62	มาก	4.59	0.54	มากที่สุด	4.58	0.52	มากที่สุด			
3. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	4.47	0.50	มาก	4.46	0.50	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด			
4. มีความอดทนอดกลั้น มีจิตใจที่เข้มแข็ง	4.62	0.48	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด			
5. ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย	4.48	0.61	มาก	4.50	0.61	มาก	4.51	0.60	มากที่สุด			
6. รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	4.72	0.44	มากที่สุด	4.75	0.42	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด			
7. มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ	4.82	0.38	มากที่สุด	4.81	0.39	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด			
รวมเฉลี่ย	4.58	0.18	มากที่สุด	4.61	0.19	มากที่สุด	4.59	0.20	มากที่สุด			

จากตาราง 15 ทิศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกลักษณะ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.58, S.D. 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2, 3 และ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ (\bar{X} =4.82, S.D.=0.38) รองลงมาคือ ข้อ 6 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา (\bar{X} =4.72, S.D.=0.44) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 2 มีการแต่งกายเหมาะสมกับวัย และถูกต้องตามกาลเทศะ (\bar{X} =4.43, S.D.=0.62)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.61, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1, 3 และ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ (\bar{X} =4.81, S.D.=0.39) รองลงมาคือ ข้อ 6 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา (\bar{X} =4.75, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง (\bar{X} =4.46, S.D.=0.50)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.68, S.D. 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 7 มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ (\bar{X} =4.77, S.D.=0.42) รองลงมาคือ ข้อ 6 รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา (\bar{X} =4.71, S.D.=0.45) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 มีกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ (\bar{X} =4.44, S.D.=0.59)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนคติของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามประเภทการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ประสภการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี			11-20 ปี			20 ปีขึ้นไป					
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย			
8. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.26	0.67	มาก	4.28	0.71	มาก	4.36	0.69	มาก			
9. มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.45	0.65	มาก	4.42	0.68	มาก	4.29	0.75	มาก			
10. รู้จักใช้ไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์	4.74	0.43	มากที่สุด	4.73	0.44	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด			
11. ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน	4.89	0.30	มากที่สุด	4.90	0.29	มากที่สุด	4.89	0.31	มากที่สุด			
12. รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน	4.60	0.53	มากที่สุด	4.62	0.48	มากที่สุด	4.63	0.56	มากที่สุด			
13. สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามสิ่งที่ดี	4.56	0.49	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด			
14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.84	0.36	มากที่สุด	4.86	0.34	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด			
รวมเฉลี่ย	4.62	0.19	มากที่สุด	4.63	0.21	มากที่สุด	4.61	0.17	มากที่สุด			

จากตาราง 16 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน ด้านความเป็นผู้นำ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$,
S.D.=0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 และ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ อื่น ๆ อยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 11 ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.89$,
S.D.=0.30) รองลงมาคือ ข้อ 14 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36) สำหรับข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.67)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$,
S.D.=0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 8 และ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 11 ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.90$,
S.D.=0.29) รองลงมาคือ ข้อ 14 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.34) สำหรับข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.71)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$,
S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 8 และ 9 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ อื่น ๆ อยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 11 ให้เกียรติ และยกย่องผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.89$,
S.D.=0.31) รองลงมาคือ ข้อ 14 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.38) สำหรับข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9 มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.75)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านความรู้ทางวิชาการ โดยรวมและรายชื่อ

	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี				11-20 ปี				20 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
15. มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง	4.85	0.35	มากที่สุด	4.91	0.27	มากที่สุด	4.90	0.29	มากที่สุด			
16. มีความรู้และความสามารถในการนิเทศการสอนและการนิเทศภายใน	4.66	0.47	มากที่สุด	4.67	0.46	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด			
17. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน	4.25	0.81	มาก	4.33	0.72	มาก	4.40	0.59	มากที่สุด			
18. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.52	0.50	มากที่สุด	4.53	0.50	มากที่สุด	4.58	0.49	มากที่สุด			
19. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา	4.29	0.62	มาก	4.45	0.55	มาก	4.05	0.77	มาก			
20. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงานการศึกษา	4.76	0.42	มากที่สุด	4.79	0.40	มากที่สุด	4.79	0.40	มากที่สุด			
21. ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาอยู่เสมอ	4.48	0.57	มาก	4.72	0.44	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด			
รวมเฉลี่ย	4.57	0.22	มากที่สุด	4.62	0.21	มากที่สุด	4.64	0.17	มากที่สุด			

จากตาราง 17 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านความรู้ทางวิชาการ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 17 และ 19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ อื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.85$, S.D.=0.35) รองลงมาคือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.81)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 17 และ 19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.37) รองลงมาคือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 17 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.72)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 19 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 15 มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.29) รองลงมาคือ ข้อ 20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 19 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.77)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประเภทสถานประกอบการปฏิบัติงาน ในด้านความสามารถในการบริหาร โดยรวมและรายชื่อ

	ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี					11-20 ปี					20 ปีขึ้นไป	
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	S.D.	ความหมาย	
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน												
22. มีความสามารถในการจัดการกิจกรรมและระบบงาน	4.64	0.47	มากที่สุด	4.67	0.46	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด	0.42	มากที่สุด	
23. สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.72	0.44	มากที่สุด	4.77	0.41	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด	0.38	มากที่สุด	
24. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพียงพอเกี่ยวกับความต้องการ	4.60	0.49	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	0.46	มากที่สุด	
25. สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	4.75	0.43	มากที่สุด	4.73	0.44	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	0.47	มากที่สุด	
26. มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี	4.85	0.35	มากที่สุด	4.91	0.28	มากที่สุด	4.85	0.35	มากที่สุด	0.35	มากที่สุด	
27. ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด	0.42	มากที่สุด	
28. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	4.75	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด	0.43	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	4.72	0.17	มากที่สุด	4.75	0.16	มากที่สุด	4.76	0.19	มากที่สุด	0.19	มากที่สุด	

จากตาราง 18 ทิศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถในการบริหาร

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 26 มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.85$, S.D.=0.35) รองลงมาคือ ข้อ 27 ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 22 มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.47)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 26 มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.28) รองลงมาคือ ข้อ 23 สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียน การสอน ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.41) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 24 จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.47)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 26 มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.85$, S.D.=0.35) รองลงมาคือ ข้อ 23 สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.38) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 25 สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.47)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 จำนวนตามประเภทการปฏิบัติงาน ในด้านการยอมรับสื่อ ICT โดยรวมและรายชื่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน								
	ไม่เกิน 10 ปี			11-20 ปี			20 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
29. มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี	4.26	0.78	มาก	4.08	0.75	มาก	4.47	0.60	ความหมาย มาก
30. มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่างๆของโรงเรียน	4.48	0.60	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด	4.52	0.68	มากที่สุด
31. มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรมICT	4.73	0.44	มากที่สุด	4.75	0.42	มากที่สุด	4.71	0.51	มากที่สุด
32. มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายใน โรงเรียน	4.81	0.38	มากที่สุด	4.85	0.35	มากที่สุด	4.81	0.42	มากที่สุด
33. จัดหาอุปกรณ์ด้าน ICT มาให้พอเพียงกับความต้องการ	4.38	0.53	มาก	4.52	0.56	มากที่สุด	4.51	0.55	มากที่สุด
34. นำความรู้และวิทยาการใหม่มาใช้ในการบริหาร	4.64	0.47	มากที่สุด	4.55	0.51	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
35. มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี	4.72	0.45	มากที่สุด	4.79	0.40	มากที่สุด	4.81	0.39	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.54	0.22	มากที่สุด	4.60	0.18	มากที่สุด	4.57	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 19 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการยอมรับสื่อ ICT

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D. 0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 29, 30 และ 33 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 32 มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.38) รองลงมาคือ ข้อ 31 มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.44) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.78)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 29 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 32 มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.85$, S.D.=0.35) รองลงมาคือ ข้อ 35 มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.40) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.75)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 29 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 32 มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.42) และข้อ 35 มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.39) รองลงมาคือ ข้อ 31 มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.51) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.60)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน ในด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี				11-20 ปี				20 ปีขึ้นไป			
	X	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
36. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน	4.60	0.49	มากที่สุด	4.67	0.46	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด	4.74	0.43	มากที่สุด
37. ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของ ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค	4.74	0.43	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด
38. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน	4.86	0.34	มากที่สุด	4.90	0.29	มากที่สุด	4.83	0.37	มากที่สุด	4.83	0.37	มากที่สุด
39. เป็นคนมองโลกในแง่ดี	4.75	0.43	มากที่สุด	4.75	0.42	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
40. พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล	4.75	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
41. พิจารณาความดีความชอบผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความ เป็นธรรม โดยถือผลงานเป็นหลัก	4.74	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
42. การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	4.83	0.37	มากที่สุด	4.80	0.39	มากที่สุด	4.79	0.40	มากที่สุด	4.79	0.40	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.75	0.16	มากที่สุด	4.77	0.17	มากที่สุด	4.75	0.14	มากที่สุด	4.75	0.14	มากที่สุด

จากตาราง 20 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$,
S.D.=0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 38 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.34)
รองลงมาคือ ข้อ 42 การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.83$, S.D.=0.37) สำหรับ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 36 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.49)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$,
S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 38 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.29)
รองลงมาคือ ข้อ 42 การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.39) สำหรับ
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 36 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.46)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$,
S.D.=0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 38 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.83$, S.D.=0.37)
รองลงมาคือ ข้อ 40 พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.38)
สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 37 ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของผู้ได้บังคับบัญชา
อย่างเสมอภาค ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.47)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน											
	ไม่เกิน 10 ปี			11-20 ปี			20 ปีขึ้นไป					
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย			
43. มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อยู่สุข	4.25	0.67	มาก	4.37	0.67	มาก	4.39	0.69	มาก			
44. สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานออกจากกันได้	4.45	0.65	มาก	4.43	0.68	มาก	4.41	0.72	มาก			
45. มีความประพฤติดี	4.72	0.45	มากที่สุด	4.73	0.44	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด			
46. มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง	4.89	0.30	มากที่สุด	4.91	0.28	มากที่สุด	4.89	0.31	มากที่สุด			
47. มีความรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	4.76	0.42	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด			
48. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	4.51	0.57	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.51	0.57	มากที่สุด			
49. เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว	4.84	0.36	มากที่สุด	4.86	0.34	มากที่สุด	4.71	0.56	มากที่สุด			
50. เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน	4.81	0.38	มากที่สุด	4.91	0.28	มากที่สุด	4.89	0.31	มากที่สุด			
รวมเฉลี่ย	4.63	0.07	มากที่สุด	4.66	0.07	มากที่สุด	4.65	0.07	มากที่สุด			

จากตาราง 21 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านส่วนตัวและครอบครัว

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 43 และ 44 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.30) รองลงมาคือ ข้อ 49 เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.36) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 43 มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อุ่น ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.67)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 43 และ 44 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.28) และข้อ 50 เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.28) รองลงมาคือ ข้อ 49 เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X}=4.86$, S.D.=0.34) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 43 มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อุ่น ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.67)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 46 มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.31) และข้อ 50 เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.31) รองลงมาคือ ข้อ 47 มีความรับผิดชอบตนเองและครอบครัว ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.42) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 43 มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อุ่น ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.69)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน จำนวนตามขนาดโรงเรียนและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังตาราง 22 ถึง 29 ดังนี้

ตาราง 22 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน						F	P-value
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านบุคลิกลักษณะ	4.52	0.19	4.60	0.18	4.67	0.19	9.486**	0.000
ด้านความเป็นผู้นำ	4.62	0.20	4.63	0.19	4.58	0.22	1.645	0.195
ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.51	0.24	4.59	0.20	4.69	0.17	11.251**	0.000
ด้านความสามารถในการบริหาร	4.69	0.15	4.76	0.17	4.74	0.17	3.569*	0.029
ด้านการยอมรับสื่อ ICT	4.50	0.23	4.61	0.20	4.65	0.20	7.809**	0.000
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.72	0.14	4.77	0.16	4.75	0.16	2.416	0.091
ด้านส่วนตัวและครอบครัว	4.63	0.18	4.69	0.15	4.68	0.17	3.611*	0.028
รวม	4.59	0.89	4.66	0.76	4.68	0.57	5.594**	0.004

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านการยอมรับสื่อ ICT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความสามารถในการบริหาร และด้านส่วนตัวและครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านบุคลิกลักษณะ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เป็นรายคู่

ขนาด โรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.52	4.60	4.67
ขนาดเล็ก	4.52	-	0.08*	0.15**
ขนาดกลาง	4.60		-	0.07
ขนาดใหญ่	4.67			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 23 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านบุคลิกลักษณะ ครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความรู้ทางวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.51	4.59	4.69
ขนาดเล็ก	4.51	-	0.08*	0.18**
ขนาดกลาง	4.59		-	0.10*
ขนาดใหญ่	4.69			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความรู้ทางวิชาการ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนโรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความสามารถในการบริหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.69	4.76	4.74
ขนาดเล็ก	4.69	-	0.07*	0.05
ขนาดกลาง	4.76		-	0.02
ขนาดใหญ่	4.74			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความสามารถในการบริหาร ครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อ ICT จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.50	4.61	4.65
ขนาดเล็ก	4.50	-	0.11**	0.15**
ขนาดกลาง	4.61		-	0.04
ขนาดใหญ่	4.65			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อ ICT ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านส่วนตัวและครอบครัว จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.63	4.69	4.68
ขนาดเล็ก	4.63	-	0.06*	0.05
ขนาดกลาง	4.69		-	0.01
ขนาดใหญ่	4.68			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านส่วนตัวและครอบครัว ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กมีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียน	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน						F	P-value
	ไม่เกิน 10 ปี		11-20 ปี		20 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านบุคลิกลักษณะ	4.58	0.18	4.61	0.19	4.59	0.20	0.524	0.592
ด้านความเป็นผู้นำ	4.62	0.19	4.63	0.21	4.61	0.17	0.329	0.720
ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.57	0.22	4.62	0.21	4.64	0.17	2.892	0.057
ด้านความสามารถในการบริหาร	4.72	0.17	4.75	0.16	4.76	0.19	0.785	0.457
ด้านการยอมรับสื่อ ICT	4.54	0.22	4.60	0.18	4.57	0.16	3.496*	0.031
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.75	0.16	4.77	0.17	4.75	0.14	0.639	0.529
ด้านส่วนตัวและครอบครัว	4.65	0.15	4.70	0.16	4.67	0.15	1.568	0.210
รวม	4.63	0.07	4.66	0.07	4.65	0.07	2.044	0.131

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับสื่อ ICT มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อ ICT จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นรายคู่

ขนาด โรงเรียน	\bar{X}	ไม่เกิน 10 ปี	11-20 ปี	20 ปีขึ้นไป
ไม่เกิน 10 ปี	4.54	-	0.06*	0.03
11-20 ปี	4.60		-	0.03
20 ปีขึ้นไป	4.57			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อ ICT ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
ปรากฏดังตาราง 30 ถึง 36 ดังนี้

ตาราง 30 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
ด้านบุคลิกลักษณะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. สุภาพอ่อนโยน	38	1
2. มีความตั้งใจและมีความมุ่งมั่นในการทำงานสูง	33	2
3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น	25	3
4. มีความน่าเชื่อถือ	24	4
5. ใจเย็น	18	5
6. มีน้ำใจ	14	6
7. มีความน่านับถือ เป็นที่รักของทุกคน	10	7
รวม	162	-

จากตาราง 30 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านบุคลิกลักษณะ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ สุภาพอ่อนโยน รองลงมาคือ มีความ
ตั้งใจและมีความมุ่งมั่นในการทำงานสูง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น ตามลำดับ

ตาราง 31 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความเป็นผู้นำ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. ให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้	38	1
2. มีความเด็ดขาด ไม่โลเล	34	2
3. มีอุดมการณ์ในการทำงาน	30	3
4. มีความกระตือรือร้น	29	4
5. มีความสามารถในการประสานงาน	26	5
รวม	157	-

จากตาราง 31 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านความเป็นผู้นำ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ รองลงมาคือ มีความเด็ดขาด ไม่โลเล และมีอุดมการณ์ในการทำงาน ตามลำดับ

ตาราง 32 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน
ความรู้ทางวิชาการ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. มีความรู้ด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี	43	1
2. มีสติปัญญาฉลาด เฉียบแหลม	42	2
3. มีความรู้เรื่องต่างๆ ไปได้	33	3
4. มีการทำงานเป็นระบบและแก้ปัญหาได้รวดเร็ว	15	4
รวม	133	-

จากตาราง 32 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านความรู้ทางวิชาการ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ มีความรู้ด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี
รองลงมาคือ มีสติปัญญาฉลาด เฉียบแหลม มีความรู้เรื่องต่างๆ ไปได้ และมีการทำงานเป็นระบบและ
แก้ปัญหาได้รวดเร็ว ตามลำดับ

ตาราง 33 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
ด้านความสามารถในการบริหาร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. บริการจัดการตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	42	1
2. คิดและมองปัญหาอย่างเป็นระบบ	30	2
3. บริหารทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัดได้เป็นอย่างดี	27	3
4. ดำเนินถึงผลประ โยชน์ของ โรงเรียน	23	4
5. สามารถริเริ่ม และแสวงหาวิธีใหม่ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด	21	5
6. สามารถหาวิธีทำงานที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง	20	6
7. มีความรับผิดชอบค่อหน้าที่และผลงาน	18	7
รวม	181	-

จากตาราง 33 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านความสามารถในการบริหาร ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ บริการจัดการตนเองและ
ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ คิดและมองปัญหาอย่างเป็นระบบ และบริหารทรัพยากร
บุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัดได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ

ตาราง 34 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการยอมรับสื่อ ICT

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีได้เพียงพอตามความต้องการ	33	1
2. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล	30	2
3. ยอมรับและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	21	3
4. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการมีการแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี	20	4
	19	5
รวม	123	-

จากตาราง 34 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อ ICT ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีได้เพียงพอตามความต้องการ รองลงมาคือ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล และยอมรับและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ตามลำดับ

ตาราง 35 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน คุณธรรมจริยธรรม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. ไม่ลำเอียง	29	1
2. ควรปฏิบัติตามศีล 5 อย่างเคร่งครัด	27	2
3. มีความซื่อสัตย์ วิริยะ อุตสาหะ	24	3
4. มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ	23	4
5. ไม่ควรมัวเมาในอบาขมูข	22	5
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	18	6
7. มีความรับผิดชอบ	17	7
8. มีจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ	14	8
รวม	174	-

จากตาราง 35 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ไม่ลำเอียง รองลงมาคือ ควรปฏิบัติ ตามศีล 5 อย่างเคร่งครัด และมีความซื่อสัตย์ วิริยะ อุตสาหะ ตามลำดับ

ตาราง 36 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ด้านส่วนตัวและครอบครัว

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ลำดับที่
1. แยกแยะงานและครอบครัวได้	37	1
2. เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีของครอบครัว	36	2
3. ครอบครัวอบอุ่น	29	3
4. มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว	27	4
5. ครอบครัวมีความมั่นคง	23	5
รวม	152	-

จากตาราง 36 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ในด้านส่วนตัวและครอบครัว ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ แยกแยะงานและครอบครัวได้ รองลงมาคือ เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีของครอบครัว และครอบครัวอบอุ่น ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1.1 ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2,069 คน จำแนกเป็น

1.1.1.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 668 คน

1.1.1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 1,052 คน

1.1.1.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 349 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการ ใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการหาค่าความเที่ยงตรงแบบ Face Validity แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 จำนวน 50 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่า อยู่ระหว่าง 1.792-6.439 นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpa Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9544

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนูริรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยัง โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จัดส่งแบบสอบถามไปที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 327 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน
3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีเชฟเฟ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเป็นประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านส่วนตัวและครอบครัว ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT

2. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามขนาดของโรงเรียน สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกลักษณะ และด้านความรู้ทางวิชาการ ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT

2.2 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการยอมรับสื่อ ICT ด้านบุคลิกลักษณะ ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความรู้ทางวิชาการ

2.3 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านบุคลิกลักษณะและด้านการยอมรับสื่อ ICT ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความเป็นผู้นำ

3. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวนตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

3.1 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกลักษณะ และด้านความรู้ทางวิชาการ ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT

3.2 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านบุคลิกลักษณะ ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT

3.3 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านความสามารถในการบริหาร รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกลักษณะ ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการยอมรับสื่อ ICT

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านการยอมรับสื่อ ICT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความสามารถในการบริหารและด้านส่วนตัวและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านบุคลิกลักษณะ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน โรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้ทางวิชาการ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน โรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความสามารถในการบริหาร ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน โรงเรียนใหญ่กับขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ด้านการยอมรับสื่อ ICT ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดกลางกับ ขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนโรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ด้านส่วนตัวและครอบครัว ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับ ขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับสื่อ ICT มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในด้านการยอมรับสื่อ ICT ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป กับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป กับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ดังนี้

6.1 ด้านบุคลิกลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตั้งใจและมีความมุ่งมั่นในการทำงานสูง มีความน่าเชื่อถือ สุภาพอ่อน โชน ใจเย็น มีความน่านับถือเป็นที่รักของทุกคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น มีน้ำใจ

6.2 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเด็ดขาด ไม่โลเล มีอุดมการณ์ในการทำงาน ให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการประสานงาน

6.3 ด้านความรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความรู้เรื่องทั่วๆ ไปดี มีสติปัญญาฉลาด เฉียบแหลม มีการทำงานเป็นระบบและแก้ปัญหาได้รวดเร็ว

6.4 ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้เป็นอย่างดี สามารถริเริ่ม และแสวงหาวิธีใหม่ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กำเนียงถึงผลประโยชน์ของโรงเรียน มีความรักผิชอบต่อหน้าที่และ

ผลงาน คิดและมองปัญหาอย่างเป็นระบบ บริการจัดการตนเองและผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถหาวิธีทำงานที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

6.5 ด้านการยอมรับสื่อ ICT ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี ยอมรับและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีได้เพียงพอตามความต้องการ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล

6.6 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ควรก้าวมาในอบายมุข มีจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ ควรปฏิบัติตามศีล 5 อย่างเคร่งครัด ไม่ลำเอียง มีความซื่อสัตย์ วิริยะ อุตสาหะ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ

6.7 ด้านส่วนตัวและครอบครัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว แยกแยะงานและครอบครัวได้ เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีของครอบครัว ครอบครัวอบอุ่น ครอบครัวมีความมั่นคง

อภิปรายผล

จากการศึกษาทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ทั้ง 7 ด้าน มีประเด็นที่ค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4 ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณและอื่นๆ ทั้งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากองค์กรภายนอกต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ในการร่วมกันกำหนดนโยบาย การบริหารต้องดำเนินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเป็นระเบียบปฏิบัติไว้ กล่าวคือต้องมีคุณสมบัติต่างๆ ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำและผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์กรประกอบของการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านบุคลากร หลักสูตรสถานศึกษา บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะด้านวิชาการ ต้องมีการวางแผนเตรียมการเพื่อให้เกิดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และหมวด 7 มาตรา 53 วรรค 2 ระบุว่า ให้บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบประกอบ

วิชาชีพตามกฎหมายกำหนด ดังนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพให้มีคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งใบประกอบวิชาชีพ สอดคล้องกับ ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540, 215-217) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายวางแผนกำหนดนโยบาย ติดตามงานอยู่เสมอ ช่วยเสริมสร้างปริมาณและคุณภาพของงานให้ได้รับผลสูงสุด ผู้บริหาร ในยุคสมัยของการปฏิรูปการศึกษาต้องศึกษาทำความเข้าใจและนำมาปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง ผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และกิจกรรม เป็นผู้พิจารณาเลือกผู้ปฏิบัติงาน ในแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสม วิเคราะห์ ตรวจสอบข้อบกพร่อง หรือปัญหาการจัดการศึกษา ออกแบบและปรับปรุงวิธีการหรือแนวทาง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตอบสนองแนวทางการเรียนการสอนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตอบสนอง ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หน้าที่อีกประการของผู้บริหารคือ การสร้างความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน

ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายผลในประเด็นสำคัญของแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านบุคลิกลักษณะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลิกลักษณะเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะความกระตือรือร้นในการทำงาน การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้บังคับบัญชา มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เป็นคน กระฉับกระเฉงว่องไว วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ มีอารมณ์เยือกเย็นและมั่นคง ปฏิบัติตนเสมอ คนเสมอปลาย ใช้เวลาสุภาพทุกสถานที่และทุกโอกาส มีนิสัยสุภาพอ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่ง มีความ เข้มแข็งอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความกล้าในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบสูง ใช้ เหตุผลในการแก้ปัญหา และเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี สอดคล้องกับ กุลกาญจน์ มลิเกตุ (2546, 50) ได้ ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสตรี โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี บุคลิกลักษณะเป็นลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่ชี้ถึงคุณลักษณะประจำตัวที่สำคัญที่จะนำไปสู่การ พัฒนาคุณลักษณะด้านอื่นๆ ผู้บริหาร ในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องมีการปรับปรุงทางด้านบุคลิกภาพ ด้วย ต้องมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี มีมารยาทในสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีปฏิภาณไหวพริบ

1.2 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและคนทั่วไป เป็นที่ปรึกษาและสามารถปกปิดความลับของ ผู้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน

และการดำรงชีวิต เป็นผู้มีสติปัญญาฉลาดและมีไหวพริบ เป็นผู้มีความสามารถประสานทั้งงาน และคน หาแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถเข้าสังคมทุกระดับได้อย่างไม่เขิน ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงานและคนใกล้ชิดได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน สามารถวินิจฉัย สั่งการ ได้อย่างรวดเร็ว มีเหตุผล สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ค้ำจุน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับ สุดใจ ศรีทอง (2543, 65) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นว่า หน่วยงานหรือองค์กรจำเป็นต้องมีผู้นำ หรือหัวหน้า เพื่อนำการทำงาน เป็นผู้เชื่อมประสานงาน ผู้ตัดสินใจ ตลอดจน การควบคุมหรือจัดการ ตลอดจนการควบคุมหรือจัดการให้การดำเนินงานขององค์กร บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ยุคการปฏิรูปการศึกษา มีวิสัยทัศน์ชี้แนะแนวทางการดำเนินงาน มอบหมายงานตรงตามความสามารถ จูงใจผู้ร่วมงาน พัฒนาทีมงานอยู่เสมอ ตัดสินใจอย่างมีข้อมูล เป็นผู้มีการมีประสานงานได้ดี

1.3 ทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความรู้ทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความรู้ทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะความรู้และเข้าใจการวัดผลประเมินตามหลักสูตร การวางแผนและจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ดี มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการการบริหารงาน สามารถปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอน ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการและงานวิจัยทางการศึกษา ส่งเสริมการนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษายู่อเสมอ ปรึกษาหารือด้านวิชาการกับเพื่อนร่วมงาน มีความรู้เกี่ยวกับนิเทศการศึกษาและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี (2552, 1) ที่ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการ คือหน้าที่หลักหรือเป็นหัวใจของโรงเรียน ผู้บริหารจะละเลยยกให้ครูทำหน้าที่กันไปตามมีตามเกิดย่อมไม่ถูกต้องด้วยประการทั้งปวง เพราะผู้บริหารคือผู้นำ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ด้านวิชาการในระดับที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่ ครูใน โรงเรียนได้ ซึ่งความรู้เหล่านี้หาได้ไม่ยากนักทั้งจากการสนทนาแลกเปลี่ยนการเข้ารับการศึกษา การศึกษาจากเอกสาร ตำรา การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตหรือแม้แต่การทดลองสอนจริงในชั้นเรียน ส่วนที่เป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดความรอบรู้แตกฉานในด้านวิชาการทั้งสิ้น

1.4 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านความสามารถในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถในการบริหารเป็นคุณลักษณะพิเศษ โดยเฉพาะการปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด พิจารณาความคิดความชอบผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม โดยถือผลงานเป็นหลัก ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ยึดมั่นในหลักการมากกว่าบุคคล จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถระดมความร่วมมือและช่วยเหลือจากชุมชน ได้เป็นอย่างดี จัดบุคลากรเข้าทำงาน ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการนิเทศได้เป็นอย่างดี และมีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี (2552, 1) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการบริหารจัดการที่ผู้บริหารพึงมีคือ การมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการทั้งคนและงาน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารตัดสินใจบริหารจัดการในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งรวมไปถึงการบริหารจัดการและวางแผนงานทุกด้านในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถวัดและประเมินผลงานได้อย่างครอบคลุม และมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งรายงานหน่วยงานต้นสังกัดได้ทันตามกำหนดเวลา มีระบบงานสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย สามารถสืบค้นข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจสั่งการ ได้ทันเหตุการณ์ ทั้งนี้การบริหารจัดการงานทุกอย่างล้วนมีเป้าหมายสูงสุด ที่การยึดประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการยอมรับสื่อ ICT โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการใช้สื่อ ICT นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียน ด้านการอบรมไอซีที (ICT) นำ ไอซีที (ICT) มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ด้าน ไอซีที (ICT) มาให้พอเพียงกับความต้องการ นำความรู้และวิทยาการใหม่ๆมาใช้ในการบริหาร จัดหาอุปกรณ์ด้าน ไอซีที (ICT) มาให้พอเพียงกับความต้องการ และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างดี อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545, 31) ที่ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย สอดคล้องกับสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี (2552, 1) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ยุคนี้เป็นยุคแห่ง

เทคโนโลยีสารสนเทศ เราสามารถย่อโลกกว้างใหญ่มาไว้ตรงหน้าเราได้ ผู้บริหารจึงไม่ควรละเลยหรือมองข้ามคุณค่าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ควรนำมาปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบของการคิดค้น จัดหา ผลิตสื่อ เครื่องมือ เทคนิควิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมผู้เรียน และองค์กร

1.6 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องยึดถือปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยมิตร 7 ประการ และมีจรรยาบรรณครู-10 ประการของคุรุสภาให้ยึดถือปฏิบัติ ผู้บริหารจึงต้องยึดถือปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่น เสียสละ และตั้งใจปฏิบัติงานทั้งภายในโรงเรียนและ มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและสังคม ให้เจริญก้าวหน้า มีความเอื้อเฟื้อต่อแผ่ดำรงชีพอย่างเรียบง่าย ประหยัด มีชัยสถ์ในการใช้จ่ายให้เข้ากับยุคเศรษฐกิจ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมที่จะช่วยให้การบริหารงานเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย ในแนวทางที่เหมาะสม ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุพจน์ อินทนาน (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร โรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามที่เสนอของผู้บริหารและครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่าผู้บริหาร โรงเรียนมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด สอดคล้องกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543, 89-90) วิจัยเพื่อจัดทำสาระสำคัญเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารต้องมีความซื่อสัตย์ และไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน สอดคล้องกับ พิชฌเศ โลกทอง (2544, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีทักษะต่อคุณลักษณะในระดับมากที่สุด

1.7 ทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีภารกิจด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ด้านส่วนตัวและด้านครอบครัว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในทุก ๆ ด้าน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอุทิศเวลา กำลังกาย กำลังความคิด กำลังทรัพย์และชีวิตส่วนตัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความพร้อมในด้านสภาพร่างกาย จิตใจ และความมั่นคงของครอบครัว จะเห็นได้ว่าความพร้อมด้านส่วนตัวและครอบครัวเป็นคุณลักษณะที่สำคัญเช่นเดียวกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับบุญชัย จงกลณี (ม.ป.ป., 26-27) ได้สรุปจากแบบสอบถาม

ผู้บริหารจากการประชุมสัมมนาผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 42 คน มีความเห็นว่าคุณลักษณะด้าน ส่วนตัวและครอบครัวของผู้บริหาร โรงเรียน มีความสำคัญเรียงลำดับ คือ มีสุขภาพทางกาย จิตใจ ที่พึงประสงค์ของคนทั่วไป มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง มีความพร้อมทางด้านครอบครัว ไม่มีปัญหาส่วนตัว ไม่เสื่อมเสียในเรื่องส่วนตัว นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ จาคอบสัน ล็อคส์ตัน และวิกแนน (Jacobson, Logsdon & Wiegman 1973, 40-44 ; อ้างถึงใน บุญชัย-ธงกลณี, 2532, 29) มีความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหาร โรงเรียน ดังนี้ มีสุขภาพดี บุคลิกภาพดี พุดหรือ ฟังได้ชัดเจน มีสุขภาพจิตดี สามารถหาเทคนิคการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีใจกว้างยอมรับ ความคิดเห็นของครูและนักเรียน และมีอารมณ์มั่นคง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตาม ทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 จำนวนตามขนาด โรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พื้นฐานทางความคิดมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ การที่ บุคคลหนึ่งจะให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ได้นั้น ย่อมจะ เกิดจากความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออก ในพื้นที่ต่างกัน สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน มีผลทำให้ครูมีความรู้ต่างกัมองและมีทักษะ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนที่ต่างกันด้วย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีทักษะสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดกลางมีทักษะสูงกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับ พิสุทธิ แก่งคำ (2541, บทคัดย่อ) พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตามทักษะของครู อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ วิรัช ส่องสว่าง (2543, บทคัดย่อ) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ตามทักษะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามขนาด โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตาม ทักษะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 จำนวนตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์มากกับครูที่มีประสบการณ์น้อย มีความเชื่อว่าการ กระทำหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความรู้ความชำนาญอย่างมีคุณภาพมากกว่า ดังนั้นความคิด ที่ว่าผู้มีประสบการณ์ในเรื่องใด ๆ มากกว่าย่อมจะเป็น โอกาสและความสามารถที่ดีกว่าในการ ปฏิบัติงาน ยิ่งในปัจจุบันนี้สังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนไป การศึกษาทำให้มีความคิดมากขึ้นในมุม

ของการได้สัมผัสใกล้ชิดในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครู ถ้าผู้บริหารสร้างความประทับใจให้กับผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความประทับใจในลักษณะส่วนตนอันได้แก่บุคลิกลักษณะ คุณธรรม มีภาวะผู้นำ ส่วนตัวและครอบครัว และคุณลักษณะทางวิชาชีพได้แก่มีความรู้ทางวิชาการ ความสามารถในการบริหาร การยอมรับสื่อด้านไอซีที (ICT) คุณลักษณะเหล่านี้ถ้ามีอยู่ในตัวคนผู้บริหารอย่างแท้จริง ก็สามารถเป็นที่ยอมรับได้ทั้งครูที่มีประสบการณ์มากและครูที่มีประสบการณ์น้อย ดังนั้นผู้บริหารต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้เกิดการยอมรับบทบาทของผู้นำมากขึ้น จึงพยายามพัฒนาตนเองไม่ว่าด้านบุคลิกลักษณะ โดยสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน พยายามปรับปรุงพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความกล้าในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ หรือด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารพยายามศึกษาหาความรู้ให้ได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก พร้อมทั้งพยายามพัฒนาและให้คำแนะนำส่งเสริมผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้พัฒนาตามไปด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นความพยายามของผู้บริหารที่จะทำให้บทบาทของตนเองมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสังคมยอมรับ สอดคล้องกับ พิงแณศ โลกทอง (2544, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของพนักงานครูเทศบาลในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีทัศนะไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ สิริพันธ์ มั่นทน (2545, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีทัศนะไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านบุคลิกลักษณะ ผู้บริหารโรงเรียนควรรุภาพอ่อนโยน มีความตั้งใจและมีความมุ่งมั่นในการทำงานสูง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น ซึ่ง สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2542, 121) ได้กล่าวถึงบุคลิกลักษณะที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะบุคลิกลักษณะช่วยในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะที่ดี นับว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการสัมพันธ์ เพราะบุคลิกลักษณะเป็นสิ่งสะดุดตาและสร้างรอยยิ้มที่ใจแก่ผู้พบเห็น บุคลิกลักษณะของคนมีความสำคัญมาก คนจะบรรลุความสำเร็จในอาชีพผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่ดี บุคคลที่ไปสมัครงานหรือการพบปะ ติดต่อกับบุคคลนานาชาติก็ดี บุคคลอื่น ๆ จะมีความรู้สึกนิยมยกย่องนับถือให้ความรักความเอ็นดู เกลียด หรือมีเจตคติอย่างไรขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น ๆ บุคลิกลักษณะ ของคนที่แสดงออกมามีอิทธิพลต่อผู้พบ

เห็น คือ มีอิทธิพลต่อความรู้สึก และอารมณ์ของผู้พบเห็นการเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะเป็นความจำเป็นของชีวิตอย่างหนึ่ง บุคลิกลักษณะของคนเปลี่ยนแปลงได้ตามสิ่งแวดล้อม คนที่ไม่เปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะจะอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมอย่างเป็นปกติสุขมิได้หรือไม่อาจที่จะรักษาสถานภาพของตัวเองไว้ได้ คนจะต้องแสดงบุคลิกลักษณะหลาย ๆ ด้าน

4.2 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ มีความเด็ดขาด ไม่โลเล และมีอุดมการณ์ในการทำงาน ซึ่ง สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2542, 121) ได้กล่าวถึงด้านความเป็นผู้นำจะต้องมีความสามารถในการตัดสินใจ ตัดสินใจถูกต้อง ตัดสินใจได้เร็ว และเต็มใจเสมอ ที่จะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ในเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ความสามารถในการจูงใจคน ผู้นำที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นร่วมมือกับคนได้เท่านั้น ที่จะได้รับความสำเร็จ ความรับผิดชอบ ความฉลาดไหวพริบ ความฉลาดไหวพริบจำเป็นที่สุด สำหรับผู้บริหาร หรือผู้นำ ที่จะใช้ในการบริหารงาน หรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำและผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านบุคลากร หลักสูตรสถานศึกษา บรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อวัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะด้านวิชาการ ต้องมีการวางแผนเตรียมการเพื่อให้เกิดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และหมวด 7 มาตรา 53 วรรค 2 ระบุว่า ให้บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบประกอบวิชาชีพตามกฎหมายกำหนด ดังนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพให้มีคุณภาพ

4.3 ด้านความรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี มีสติปัญญาฉลาด เฉียบแหลม มีความรู้เรื่องทั่ว ๆ ไปดี และมีการทำงานเป็นระบบและแก้ปัญหาได้รวดเร็ว ซึ่ง โกศล ศรีทอง (2543, 48-49) ได้กล่าวถึงด้านความรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ โดยพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอน ได้รวมทั้งการนำกระบวนการด้านบริหารมาประสานกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้บริหารยังต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังถือเป็นตัวจักรสำคัญในการควบคุมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษา การศึกษาคุณลักษณะทางด้านวิชาการของผู้บริหารจะช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางในการ

ปรับปรุงพัฒนาการบริหารของคนให้ดีขึ้น และยังส่งผลต่อประสิทธิภาพ คุณภาพการบริหารงาน วิชาการ

4.4 ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียนควรบริการจัดการตนเองและผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดและมองปัญหาอย่างเป็นระบบ และบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่อย่างจำกัดได้เป็นอย่างดี ซึ่ง พรนพ พุกกะพันธ์ (2544, 43) ได้กล่าวไว้ว่าในการบริหารงานของสถานศึกษานอกจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการแล้วผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาด้วยการบริหารสถานศึกษาจึงจะได้ผลและประสบความสำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการทำงาน ผู้บริหารต้องหาความรู้ในหน้าที่ของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ สามารถปฏิบัติงานได้แนะนำได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเชื่อถือศรัทธาและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ ความสามารถในการจูงใจ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาร่วมมือทำงาน มีความสามารถให้ลูกน้องเชื่อถือ ยอมรับและปฏิบัติงาน ต้องมีเทคนิคการจูงใจที่ดี และมีความรู้จิตวิทยาการจูงใจทุกด้าน ความสามารถในการควบคุม ผู้บริหารต้องควบคุมงาน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ทั้งปริมาณและคุณภาพตามที่ต้องการ โดยใช้ต้นทุนต่ำ ความสามารถในการประสานงาน ผู้บริหารต้องเข้ากับคนได้ดี ทำคนให้มิมนุษยสัมพันธ์ เข้าสังคมได้และสามารถขอความร่วมมือได้ ความสามารถในการตัดสินใจ เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารต้องสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจหาแนวทางแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องการที่ผู้บริหารจะทำ เช่นนี้ได้ต้องมีข้อมูลพร้อม เป็นคนที่เอาใจใส่และติดตามงานตลอดเวลาผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเลือกแนวทางที่ดีให้องค์กรเพื่อดำเนินงานต่อไป ความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรอยู่เสมอ

4.5 ด้านการยอมรับสื่อ ICT ผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีได้เพียงพอตามความต้องการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล และยอมรับและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่ง ประสิทธิ์ เขียวศรี (2552, 2) ได้กล่าวว่ถึง บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานด้านไอทีผู้บริหาร และยังบอกสูตรการแสดงบทบาทการนำด้านไอทีของผู้บริหาร ต้องแสดงความสนใจ อย่างน้อยต้องเข้าร่วมประชุมโครงการครั้งแรก (Kick Off Meeting) เพื่อชี้แจงนโยบาย และวัตถุประสงค์ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของลูกน้อง ให้ทีมงานเข้าพบเพื่อสอบถามข้อขัดข้อง สงสัยต่าง ๆ ได้โดยสะดวกเสมอ คอยติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบไอทีต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณอย่างมีเหตุผล เพื่อค่าใช้จ่ายในหลาย ๆ ส่วน

4.6 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหาร โรงเรียนไม่ควรลำเอียง ควรปฏิบัติตามศีล 5 อย่างเคร่งครัด และ มีความซื่อสัตย์ วิริยะ อุตสาหะ ซึ่ง สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540, 25) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร ไว้ว่าผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณธรรม จริยธรรมตามลัทธิศาสนา ศาสนาทุกศาสนาต่างสอนให้ประพฤติดีประพฤติชอบ แม้ว่าศาสนาจะไม่มีสภาพบังคับเหมือนกฎหมายแต่หลักธรรมสามารถช่วยขัดเกลาให้บุคคลเป็นคนดีได้ ถ้าผู้บริหาร ไร้ซึ่ง คุณธรรม จริยธรรมศีลธรรมแล้วความวุ่นวายก็จะเกิดขึ้นในองค์กรนั้น ๆ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานด้านปัจจัยได้ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตาม มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารอุทิศตนให้กับ การปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบยุติธรรม ซื่อสัตย์ ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขสิ่งเสพติด

4.7 ด้านส่วนตัวและครอบครัว ผู้บริหาร โรงเรียนควรแยกแยะงานและครอบครัวได้ เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีของครอบครัว และมีครอบครัวอบอุ่น ซึ่ง บุญชัย จงกลณี (2532, 26-27) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัวของผู้บริหาร โรงเรียน มีสุขภาพทางกาย จิตใจ ที่พึงประสงค์ของคนทั่วไป มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง มีความพร้อมทางด้านครอบครัว ไม่มี ปัญหาส่วนตัว ไม่เสื่อมเสียในเรื่องส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะ ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เพื่อให้การบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน ดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาไปอย่างมีประสิทธิภาพและ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ จึงขอเสนอแนะโดยสรุป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านบุคลิกลักษณะ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบและรู้จักการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความ กระตือรือร้นในการทำงาน แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้บังคับบัญชา มีสุขภาพ สมบูรณ์แข็งแรง เป็นคนกระฉับกระเฉงว่องไว วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ มีอารมณ์เยือกเย็นและ มั่นคง ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ใฝ่หาสุขภาพทุกสถานที่และทุกโอกาส มีนิสัยสุขภาพอ่อนโยน ไม่เย่อหยิ่ง มีความเข้มแข็งอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความกล้าในการตัดสินใจ มีความ รับผิดชอบสูง ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี

2. ด้านความเป็นผู้นำ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงานและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและคนทั่วไป เป็นที่ปรึกษาและสามารถปกปิดความลับของผู้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน และการดำรงชีวิต เป็นผู้มีสติปัญญาฉลาดและมีไหวพริบ เป็นผู้มีความสามารถประสานทั้งงานและคน หาแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถเข้าสังคมทุกระดับได้อย่างไม่เขิน ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงานและคนใกล้ชิดได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน สามารถวินิจฉัย สั่งการ ได้อย่างรวดเร็ว มีเหตุผล สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม

3. ด้านความรู้ทางวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความรู้และเข้าใจการวัดผลประเมินตามหลักสูตร การวางแผนและจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ดี มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการการบริหารงาน สามารถปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอน ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการและงานวิจัยทางการศึกษา ส่งเสริมการนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษายุคสมัย

4. ด้านความสามารถในการบริหาร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นอย่างดี และปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรมีปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด พิจารณาความดีความชอบผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม โดยถือผลงานเป็นหลัก ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ยึดมั่นในหลักการมากกว่าบุคคล จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน สามารถระดมความร่วมมือและช่วยเหลือจากชุมชนได้เป็นอย่างดี จัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการนิเทศได้เป็นอย่างดี และมีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี

5. ด้านการยอมรับสื่อ ICT จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน และสนับสนุนบุคลากรในการอบรมด้าน ICT ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความรู้ความสามารถในด้านการ ใช้สื่อ ICT นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน สนับสนุนบุคลากรในโรงเรียน นำ ICT มาใช้ในการ

จัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ด้าน ICT มาให้พอเพียงกับความต้องการ นำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารและมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารเป็น อย่างดี

6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน และการเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยึดถือปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร กัลยาณมิตร 7 ประการ และมีจรรยาบรรณครู 10 ประการของคุรุสภาให้ยึดถือปฏิบัติ ผู้บริหารจึงต้องยึดถือ ปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่น เสียสละ และตั้งใจปฏิบัติงานทั้งภายในโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นและสังคม ให้เจริญก้าวหน้า มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ดำรงชีพอย่างเรียบง่าย ประหยัด มัธยัสถ์ในการใช้จ่ายให้เข้ากับยุคเศรษฐกิจ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

7. ด้านส่วนตัวและครอบครัว จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความ เป็นอยู่ที่เรียบง่ายและเพียงพอ และเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรมี ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ด้านส่วนตัวและด้านครอบครัว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในทุก ๆ ด้าน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอุทิศเวลา กำลังกาย กำลังความคิด กำลังทรัพย์และชีวิตส่วนตัวเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความพร้อมในด้านสภาพร่างกาย จิตใจ และ ความมั่นคงของครอบครัว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเองผู้บริหาร โรงเรียน ตามความ คิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนจังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดอื่นๆ ระดับเขตการศึกษา และระดับประเทศ ในภาพรวมให้กว้างขึ้น
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตาม ความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษา เพื่อเป็นรูปแบบการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอื่นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ).
- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2539). เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กุลกาญจน์ มลิเกตุ. (2546). คุณลักษณะของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เกสรารมณ์ วิทย์ไพจิตร. (2544). คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกศล ศรีทอง. (2543). คุณลักษณะของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ข่าวการศึกษา. (2551, มกราคม 25). โอเคเนชั่น, หน้า 6.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2549). ภาวะผู้นำองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ : เอ็ชเปอร์เน็ต.
- ถวิล อรัญเวศ. (2544). นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา. วิชาการ. 4(2) 1-7.
- เทือน ทองแก้ว และเจลา ประเสริฐสังข์. (2545). โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ. จันทบุรี : สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธวัช บุญขมณี. (2550). ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร. โครงการตำราวิชาการ ราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2540). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บพิศการพิมพ์.
- นิคม สวัสดิ์. (2537). ผู้บริหารคือตัวจักรสำคัญ. กรุงเทพฯ : การศึกษา.

- บรรพต พันธุ์หินทอง. (2547). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุรุษชัย จงกลณี. (2532). **คุณธรรมนักบริหาร**. กรุงเทพฯ : สัตยาการพิมพ์.
- ประยูร อายานาม. (2538). **คู่มือการวิจัย**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี.(2552). **บทบาทการบริหารงานด้านไอทีของนักบริหารการศึกษายุคใหม่**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.suphanapoom.org/kunprasit2.html>.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรนพ พุกกะพันธุ์. (2544). **ภาวะผู้นำและการจูงใจ**. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2540). **สถิติทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วังใหม่บุลูพริ้นต์.
- พิงแฉศ โลกทอง. (2544). **คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- พิมพ์ใจ โอภาณุรักษธรรม. (2542). **ภาวะผู้นำโครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ**. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- พิสุทธ์ แก้งคำ. (2541). **การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- มัลลิกา ดันสอน. (2544). **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ : ค่านสุทธาการพิมพ์.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). **ความเป็นครู**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นดิงเฮ้าส์.
- ก้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2536). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

- วิรัช ส่องสว่าง. (2543). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิภาดา คูปตานนท์. (2544). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2549). *การแสวงหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ : กรณีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). *องค์กรและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : เทคนิค 19.
- สมบัติ บุญประเคน. (2544). "ผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาตามลักษณะ 5 ป.." *วารสารครูขอนแก่น*. 1(2).
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2539). *การบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2539). *การบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี. (2552). *คุณลักษณะของผู้บริหาร*. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.suphanapoom.org/kunluksana2.html>.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องการจัดระบบใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ ภาควิชาวิจัย การศึกษา ศุภศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. (2543). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2543*. บุรีรัมย์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
- สำนักงานการศึกษากทมมหานคร. (2540). *ผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : สำนักงานการศึกษากทมมหานคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 4. (2552). *รายงานผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2551*. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). *โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- _____. (2540). *การบริหารโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2548). *การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานด้านผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). *ชุดฝึกอบรมพัฒนาตนเอง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2542). *รายงานการวิจัยเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สิริพันธ์ มั่นทน. (2545). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. (2542). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดใจ ศรีทอง. (2543). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพจน์ อินทนาน. (2542). *คุณลักษณะบางประการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ตามทัศนะคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพล วังสินธ์. (2545). "การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา". *วิชาการ* : 5(6).
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2543). "สุมติการบริหารการศึกษามีอาชีพ". *วิชาการ* : 3(6).
- สุรัช สีลปอนันต์. (2541). *ความรู้เกี่ยวกับการบริหาร*. กรุงเทพฯ : พี เอลพีวี่ง.
- อรุณ รักธรรม. (2537). *มนุษยสัมพันธ์กับนักบริหาร*. กรุงเทพฯ : ป. สัมพันธ์พานิช.
- Fotler, T.W. (1977). Introduction to Educational Leadership. *Dissertation Abstracts International*. 45(7): 4289 – A.
- Frick, D.R. (1996). A Causal-Comparative Study of the Leadership Orientation Frames of Superintedents and Their Perceptions about Educational Change. *Dissertation Abstracts International*. 57(4): 1412 – A.

- Goodhart, W.H. (1991). The Instrumental and Expressive Characteristics of Public Secondary School and Effectiveness. *Dissertation Abstracts International*. 50 (7) : 211.
- Lipsky, D.R. (1996). The Relationship Between Managerial Leadership Behavior, Effectiveness and Success. *Dissertation Abstracts International*. 57 (4) : 1514-A.
- Magnuson, H.W. (1971). *Evaluating Pupil Progress*. Sacramento : California State Dept.
- Marilyn, L.G. (1994). *The Study of Administer Real Characteristic in Town and Rural*. (Online). Available : members/sp. Cfm?. AN = FD.372474.
- Taff, B.C. (1998). Teacher Perceptions of Principal Role Behavior and School Effectiveness. *Dissertation Abstracts International*. 58 (7) : 4286-A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

โดย

นางสาวมาศกูด สิงหวติน

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา (รุ่น 12)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ขนาดของโรงเรียน

- () โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 120 คน
- () โรงเรียนขนาดกลาง นักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน
- () โรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

- () ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี
- () ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 - 20 ปี
- () ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 4 ที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับท่าน

ที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ						
1	มีกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่					
2	มีการแต่งกายเหมาะสมกับวัย และถูกต้องตาม กาลเทศะ					
3	มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง					
4	มีความอดทนอดกลั้น มีจิตใจที่เข้มแข็ง					
5	ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย					
6	รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา					
7	มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ					

ที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ						
8	มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น					
9	มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน					
10	รู้จักใช้ไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์					
11	ให้เกิดริติ และยกย่องผู้ร่วมงาน					
12	รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน					
13	สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ดี					
14	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ						
15	มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง					
16	มีความรู้และความสามารถในการนิเทศการสอนและการนิเทศภายใน					
17	มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน					
18	มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
19	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา					
20	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน					
21	ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาอยู่เสมอ					

ที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามที่คณะของครูผู้สอนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร						
22	มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน					
23	สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน					
24	จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ					
25	สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี					
26	มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี					
27	ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด					
28	ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
คุณลักษณะด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT						
29	มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี					
30	มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน					
31	มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT					
32	มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน					
33	จัดหาอุปกรณ์ด้าน ICT มาให้พอเพียงกับความต้องการ					
34	นำความรู้และวิทยาการใหม่ๆมาใช้ในการบริหาร					
35	มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี					

ที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามที่เสนอของครูผู้สอนในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะด้านคุณธรรม						
36	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน					
37	ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค					
38	ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน					
39	เป็นคนมองโลกในแง่ดี					
40	พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล					
41	พิจารณาความดีความชอบผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม โดยถือผลงานเป็นหลัก					
42	การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น					
คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว						
43	มีวิถีครอบครัวที่ราบรื่น อบอุ่น					
44	สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานออกจากกันได้					
45	มีความประพฤติดี					
46	มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง					
47	มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว					
48	มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง					
49	เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว					
50	เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ

.....

.....

.....

2. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ

.....

.....

.....

3. คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ

.....

.....

.....

4. คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

.....

.....

.....

5. คุณลักษณะด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT

.....

.....

.....

6. คุณลักษณะด้านคุณธรรม

.....

.....

.....

7. คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔

ด้วย นางสาวมาศกุล สิงหวติน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็น ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยกรณีนักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทีช ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖
โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศร ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔

ด้วย นางสาวมาศกุล สิงหวติน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๕๔๖๑ ๑๒๒๑ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๕๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณท่านอง วรรณโคตร

ด้วย นางสาวมาศกุล สิงหวศิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๙๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๙๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอคุตย์ ก้อนคำใหญ่

ด้วย นางสาวมาศกุล สิงหวศิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๔ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศ.จ.พ.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละเอียดทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมชาย ไกรศุทธิกานต์

ด้วย นางสาวมาศกุล สิงหวศิน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๔ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

รายการ	t-test for Equality of Mean	
	t	Sig (2 tailed)
คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ		
1. มีกิริยาท่าทาง เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่	2.251	.030
2. มีการแต่งกายเหมาะสมกับวัย และถูกต้องตามกาลเทศะ	4.737	.000
3. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	2.746	.009
4. มีความอดทนอดกลั้น มีจิตใจที่เข้มแข็ง	4.175	.000
5. ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย	3.933	.000
6. รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	1.792	.041
7. มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบ	4.599	.000
คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ		
8. มีความสามารถในการจูงใจผู้อื่น	4.537	.000
9. มีความสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน	4.648	.000
10. รู้จักใช้ไหวพริบในการแก้ไขสถานการณ์	2.611	.013
11. ให้อภัย และยกย่องผู้ร่วมงาน	2.026	.050
12. รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน	2.707	.010
13. สามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งที่ดี	2.349	.024
14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.008	.005
คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ		
15. มีความรู้และวุฒิการศึกษาเหมาะสมกับตำแหน่ง	3.577	.001
16. มีความรู้และความสามารถในการนิเทศการสอนและการนิเทศภายใน	3.269	.002
17. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน	5.362	.000
18. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.615	.013
19. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา	2.978	.005

รายการ	t-test for Equality of Mean	
	t	Sig (2 tailed)
20. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน	3.621	.001
21. ติดตามความเคลื่อนไหวในวงการศึกษายุ่งเสมอ	3.025	.004
คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร		
22. มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน	2.463	.018
23. สามารถจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.001	.000
24. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอกับความต้องการ	3.770	.001
25. สามารถระดมความร่วมมือจากชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	3.060	.004
26. มีการจัดระบบเอกสารงานสารบรรณเป็นอย่างดี	4.583	.000
27. ปฏิบัติตามระเบียบการเงินอย่างเคร่งครัด	3.454	.001
28. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	2.859	.007
คุณลักษณะด้านการยอมรับสื่อด้าน ICT		
29. มีความรู้ด้าน ICT เป็นอย่างดี	3.444	.001
30. มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของโรงเรียน	2.757	.009
31. มีการสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนด้านการอบรม ICT	4.471	.000
32. มีการนำ ICT มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน	4.024	.000
33. จัดหาอุปกรณ์ด้าน ICT มาให้พอเพียงกับความต้องการ	4.639	.000
34. นำความรู้และวิทยาการใหม่ๆมาใช้ในการบริหาร	4.831	.000
35. มีความสามารถในการใช้ ICT เป็นอย่างดี	1.902	.065
คุณลักษณะด้านคุณธรรม		
36. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้ร่วมงาน	5.146	.000
37. ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาค	4.501	.000
38. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน	2.796	.008
39. เป็นคนมองโลกในแง่ดี	2.815	.008
40. พร้อมรับฟังความคิดเห็นของทุกคนอย่างมีเหตุผล	2.477	.018

รายการ	t-test for Equality of Mean	
	t	Sig (2 tailed)
41. พิจารณาความดีความชอบผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรมโดยถือผลงานเป็นหลัก	3.943	.000
42. การเป็นผู้มีความเป็นธรรมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว	5.329	.000
43. มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น อบอุ่น	3.728	.001
44. สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานออกจากกันได้	3.571	.001
45. มีความประพฤติดี	3.635	.001
46. มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียง	2.703	.010
47. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว	5.751	.000
48. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	3.637	.001
49. เป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในครอบครัว	6.439	.000
50. เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน	2.604	.013

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	Variables
Scale	171.1250	473.1378	21.7517	50

Reliability Coefficients

N of Cases = 40.0 N of Items = 50

Alpha = .9544

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวมาศกุล สิงหวสิน
วัน เดือน ปีเกิด	15 กรกฎาคม 2507
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 16/1 ถนนคูเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 16/1 ถนนคูเมือง ตำบลในเมืองอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2515 ประกาศนียบัตรประถมศึกษา(ป.7) โรงเรียนไตรคามสิทธิศิลป์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา (ม.ศ.5) โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 พ.ศ. 2526 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปกศ.สูง) วิชาเอกบรรณารักษ์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 พ.ศ. 2528 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์